

NEMZETI FENNTARTHATÓ ÉPÍTÉSGAZDASÁGI STRATÉGIA 2021-2023

Az építésgazdaság
hatékonyságjavítását,
teljesítménynövelését és az
épített környezet
fenntartható fejlesztését
célzó középtávú stratégia

2021

Innovációs és Technológiai Minisztérium

Elérhető elektronikusan:

www.kormany.hu

A Stratégia kidolgozásban részt vettek:

ÉMI Nonprofit Kft.,
Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ),
Gazdaságvédelmi Operatív Törzs – Építőipari Akciócsoport,
Magyar Építőanyag és Építési Termék Szövetség (MÉASZ),
Magyar Mérnök Kamara (MMK),
Magyar Építész Kamara (MÉK),
Magyar Cement-, Beton- és Mészipari Szövetség (CeMBeton),
Ingatlanfejlesztői Kerekasztal Egyesület (IFK),
Magyar Bányászati Szövetség (MABSZ),
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK),
Lakás- és Ingatlanpiaci Tanácsadó Testület (LITT),
Épületszigetelők, Tetőfedők, Bádigosok és Ácsok Magyarországi Szövetsége (ÉMSZ),
Magyar Projektmenedzsment Szövetség,
Századvég Gazdaságkutató Zrt.

TARTALOMJEGYZÉK

- 1. BEVEZETÉS**
- 2. A MAGYAR ÉPÍTÉSGAZDASÁG HELYZETÉRTÉKELÉSE**
  - 2.1. A MAGYAR ÉPÍTÉSGAZDASÁG HELYE AZ EURÓPAI UNIÓBAN**
  - 2.2. A COVID-19 ÉPÍTÉSGAZDASÁGRA GYAKOROLT HATÁSA**
  - 2.3. AZ ÉPÍTÉSGAZDASÁG TELJESÍTMÉNYE, NEMZETGAZDASÁGI JELENTŐSÉGE ÉS JELLEMZŐI**
    - 2.3.1. AZ ÉPÍTŐIPAR TELJESÍTMÉNYE ÉS NEMZETGAZDASÁGI RÉSZARÁNYA**
    - 2.3.2. A MAGYAR ÉPÍTŐIPAR SZERKEZETI SAJÁTOSSÁGAI**
    - 2.3.3. A BERUHÁZÁSOK ALAKULÁSA**
    - 2.3.4. AZ ÉPÍTŐIPARI ÁRAK ALAKULÁSA**
    - 2.3.5. AZ ÉPÍTÉSI ALAPANYAG, ÉPÍTŐANYAG- ÉS ÉPÍTÉSI TERMÉK GYÁRTÁS**
    - 2.3.6. AZ ÉPÍTÉSÁGAZAT HUMÁNKAPACITÁS HÁTTERE**
  - 2.4. AZ ÉPÍTÉSGAZDASÁG SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZETE**
  - 2.5. FENNTARTHATÓSÁG ÉS CIRKULARITÁS**
  - 2.6. K+F+I ÉS TECHNOLÓGIAI KORSZERŰSÍTÉS AZ ÉPÍTÉSÁGAZATBAN**
- 3. A 2019-BEN ELFOGADOTT ÉPÍTÉSGAZDASÁGI STRATÉGIA MEGVALÓSULÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE**
- 4. AZ ÁGAZATI SZEREPLŐK ÁLTAL MEGFOGALMAZOTT PRIORITÁSOK**
- 5. BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK, AZONOSÍTOTT PROBLÉMÁK ÉS INTÉZKEDÉSI JAVASLATOK**
  - 5.1. A GAZDASÁGVÉDELMI AKCIÓTERV KERETÉBEN ELFOGADOTT INTÉZKEDÉSEK**

1. Bevezetés

Hazánkban az építőipar a nemzetgazdaság 8 kiemelt gazdasági ágának egyike. A 2008-2009-es válság igen érzékenyen érintette a szektort, és bár az elmúlt években jelentős bővülés tapasztalható, de új kihívásokkal kell szembenéznie az ágazatnak. Ebben a folyamatban a koronavírus-járvány okozta nehézségek is innovatív, modern technológiákat és fenntarthatóságot előtérbe helyező megoldásokat kívánnak az építésgazdaság szereplőitől - nemcsak hazai, hanem nemzetközi szinten is.

Az építőipar és az építőanyag-ipar kiemelt uniós és nemzetgazdasági jelentőségére figyelemmel a kormányzat jelen stratégiában az ágazati problémákra és igényekre reflektálva fogalmazza meg azokat a javaslatokat, amelyek ***az épített környezet minőségi fejlesztését, fenntarthatóságát és az ágazat hatékonyságát, termelékenység-javulását, stabilitását – és ezáltal a magyar munkahelyek megtartását, a magyar családok életszínvonalának megőrzését és javulását szolgálják.***

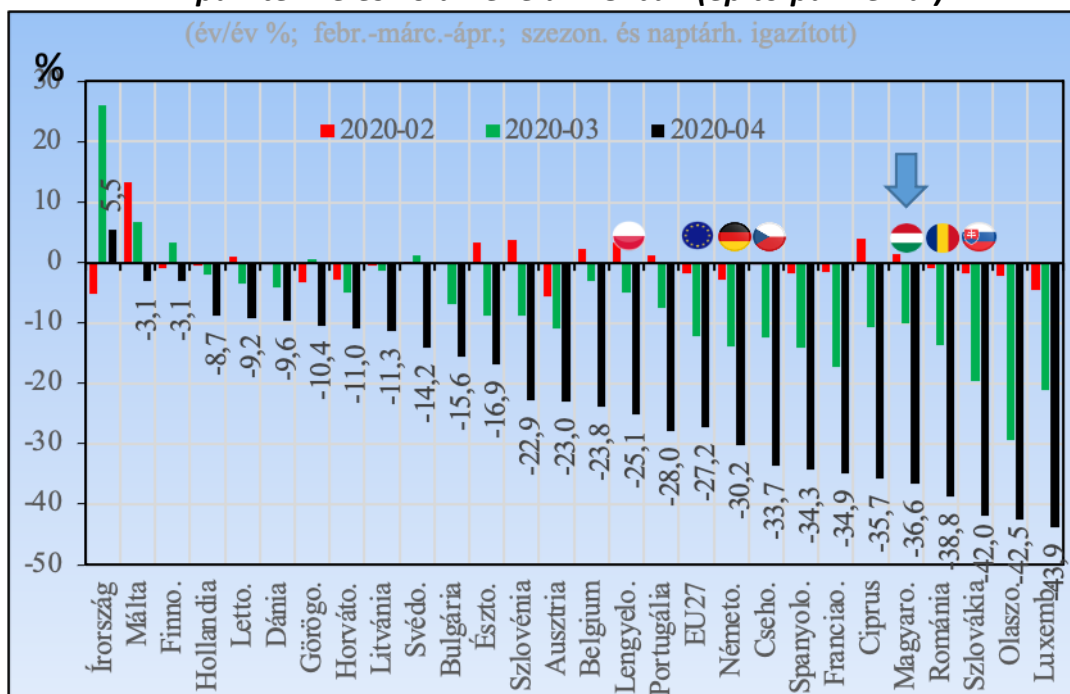

2. A MAGYAR ÉPÍTÉSGAZDASÁG HELYZETÉRTÉKELÉSE

2.1. A magyar építésgazdaság helye az Európai Unióban

A magyar gazdaság 2019. évi bővülése (%) – a megelőző évekhez hasonlóan – nagymértékben meghaladta az EU-28 átlagát (1,5%). Magyarország 2019. évi gazdasági teljesítménybővülése az Unióban a 2. legjelentősebb volt, Írország (5,5%) mögött. A régiós versenytársaknál a GDP volumene a magyartól kissé elmaradva bővült, Lengyelországban és Romániában 4,1, Csehországban 2,4, Szlovákiában 2,3%-kal. A legfontosabb gazdasági partnerünknek számító Németország GDP-je az uniós átlagnál alacsonyabb mértékben, mindössze 0,6%-kal emelkedett. Az EUROSTAT legfrissebb (2020.07.02-i) adata szerint a koronavírus okozta rendkívüli helyzet miatt – a statisztikai rendszerekben az építőipar nélkül vizsgált – ipari termelés volumene áprilisban az EU tagállamainak majd mindegyikében nagyon jelentős mértékben visszaesett a 2019. áprilisi mértékhez képest.

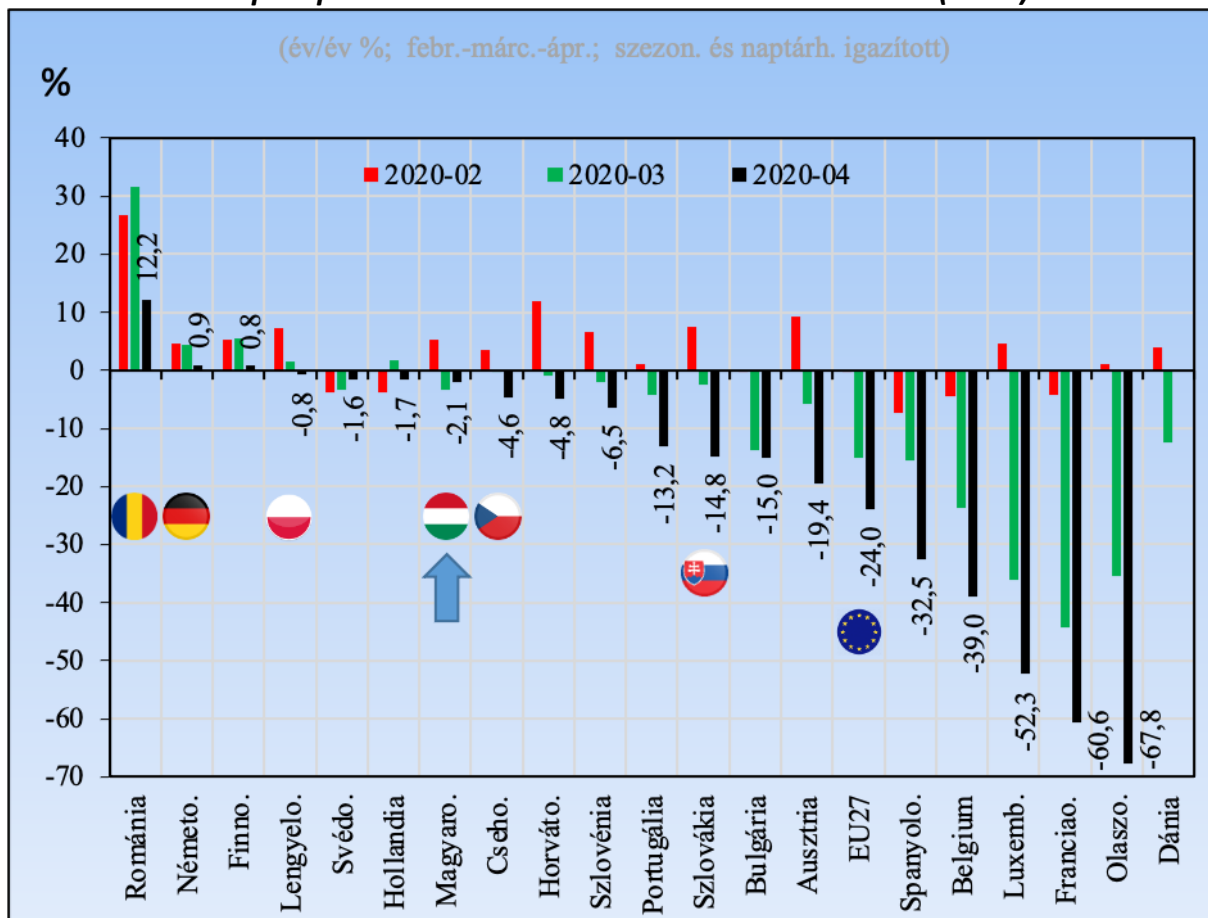
Az ipari termelés volumene az EU-ban (építőipar nélkül)

Forrás: EUROSTAT (2020.07.02.), ITM-szerkesztés

Az EU27-ben átlagosan 27,2%-kal csökkent az ipari termelés. Ehhez képest a V4-ek közül csak Lengyelországban alakult kicsit kedvezőbben a ráta 25,1%-kal. Csehországban 33,7%-kal, Romániában 38,8%-kal, míg Szlovákiában 42,0%-kal esett vissza az ipari termelés. Hazánkban a visszaesés 36,6%-os volt. A lengyelországi EU27 átlag alatti csökkenés elsősorban annak a következménye, hogy Lengyelország nagyobb mértékben támaszkodik a saját belső fogyasztására, és az éves GDP-jének kisebb arányában exportál külföldre. A német ipari termelés is az EU27 átlag feletti mértékben zsugorodott áprilisban, 30,2%-kal az egy évvel ezelőtti értékhez képest.

Az építőipari termelés volumenváltozása az EU-ban (2020)

Forrás: EUROSTAT (2020.07.02.), ITM-szerkesztés

Az EU27-ben átlagosan 17,34 %-kal csökkent az építőipari termelés volumene. Ehhez képest a V4-ek közül minden országban kedvezőbben alakul a ráta. Lengyelország esetében 0,8 %-kal, Csehországban 4,6 %-kal, míg Magyarországon 2,1 %-kal csökkent csak a volumen, mely jelentősen az átlagos érték alatt helyezkedik el. Ugyanakkor Romániában ebben az időszakban is 12,2 %-os növekedés tapasztalható.

Uniói szinten az építéságazat GDP-arányos hozzájárulása az elmúlt években 8-9,5% százalék között volt, a visegrádi országokban 6-7% között, míg hazánkban 5-6% között mozgott. Az EU építőiparának hozzáadott értékéből a német építőipar 20% részesedéssel rendelkezik, Franciaország és az Egyesült Királyság részesedése 2019-ben 15-16% között volt. A visegrádi országok részesedése együtt 6–7%, Magyarországé 1% alatti. Ha a bővebb szektort vesszük figyelembe (broader construction sector), ami az **ingatlanhasznosítást, mérnöki szolgáltatásokat és építőanyag- és építési termékgyártást is magába** foglalja, akkor az ágazati hozzájárulás aránya az Európai Unió bruttó össztermékéhez 16,8%, míg hazánkban ez a mutató valamivel **11% felett alakult**.

Az építési beruházások, építőipari foglalkoztatottak és építőipari vállalkozások számának alakulása nemzetközi összehasonlításban

ÉPÍTŐIPARI MUNKAHELYEK SZÁMA (2019)		VÁLLALKOZÁSOK SZÁMA (2019)		ÉPÍTŐIPARI BERUHÁZÁSOK (2019, Mrd €)	
Németország	2.551	Olaszország	501	Németország	373
Franciaország	1.790	Spanyolország	422	Franciaország	194
Olaszország	1.343	Franciaország	419	Olaszország	130
Spanyolország	1.278	Németország	340	Spanyolország	125
Lengyelország	1.212	Lengyelország	325	Hollandia	79
Hollandia	483	Cseh Köztársaság	190	Svédország	53
Románia	432	Hollandia	190	Lengyelország	49
Magyarország	400	Belgium	114	Belgium	48
Cseh Köztársaság	375	Magyarország	109	Ausztria	45
Svédország	356	Svédország	107	Finnország	34
Portugália	305	Görögország	61	Dánia	33
Ausztria	297	Románia	55	Írország	28
Belgium	286	Portugália	52	Románia	28
Bulgária	196	Írország	51	Cseh Köztársaság	21
Görögország	193	Finnország	41	Magyarország	21
Finnország	193	Ausztria	37	Portugália	13
Szlovákia	182	Dánia	33	Szlovákia	9
Görögország	148	Bulgária	21	Görögország	8
Írország	148	Szlovénia	19	Bulgária	8
Litvánia	105	Horvátország	16	Luxemburg	6
Horvátország	90	Észtország	14	Horvátország	4
Lettország	72	Szlovákia	12	Észtország Litvánia	3
Szlovénia	64	Lettország	11	Szlovénia	3
Észtország	52	Litvánia	9	Ciprus	3
Luxemburg	48	Ciprus	7	Lettország	2
Ciprus	40	Málta	6	Málta	2
Málta	15	Total EU27	3.166	Total EU27	1,324
Total EU27	12.705				
		Törökország	330		
Norvégia	225	Norvégia	68	Norvégia	54
Törökország	1.550			Törökország	91
USA	7.500			USA	1,157
Japán	4.990			Japán	454

Forrás: FIEC (hazai tagszervezete az ÉVOSZ), Key Figures Edition, 2020

A nemzetközi összehasonlításból látható, hogy az Európai Unióban a beruházások volumene szempontjából hazánk a Cseh Köztársasággal a megosztott 14. helyet birtokolja a 2019-es 21 Mrd eurónyi beruházással. A foglalkoztatottak számát tekintve a 8. helyen, a vállalkozások számát tekintve a 9. helyen álltunk a pandémiát megelőzően. Ezek alapján az Unió építésgazdasági teljesítményének 1%-át, a foglalkoztatottak 3,14%-át és a vállalkozások kb. 3,5%-át a magyar építésgazdaság adja.

2.2. A COVID-19 építésgazdaságra gyakorolt hatása

Hazánkban a koronavírus-járványnak 2020. év elején még nem volt gazdasági hatása az építőipar teljesítményére. Ez azonban március második felétől kezdődően megváltozott: az építőipari ellátási láncok már megéreztek a járványt. Az EU országaiban eltérő mértékű gazdasági hatást fejtett ki eddig a járványhelyzet. Az építőipari termelés 5 tagállam kivételével mindenhol visszaesett. A visegrádi és az uniós országok közül is Szlovákiában volt a legnagyobb mértékű a visszaesés, jellemzően ezekre az országokra gyakorolta a legnagyobb hatást a vírus. Hazánkra vonatkozóan az EUROSTAT mintegy 16%-os termelés-csökkenést prognosztizált 2020 szeptemberében, az ágazati szereplők várakozásai szerint a visszaesés azonban nem haladja meg a 10%-ot, így az építőipari termelés hazai moderált csökkenése jóval kedvezőbb, mint az várható volt. A 90%-os teljesítménnyel a cseh és a magyar építéságazat fej-fej mellett halad és az EU átlagos visszaesésénél mintegy 5%-kal nagyobb mértékben érintett.

Az építőipari folyamatok, fő mutatószámok (több mint 121.000 vállalkozás, továbbra is 350.000 fő foglalkoztatott és masszív gazdasági hozzájárulás (kb. 4000 Mrd forint)) ismeretében elmondható, hogy a pandémiás helyzet ellenére stabil teljesítménnyel és meghatározó jelentőséggel bír az ágazat a nemzetgazdaságon belül, ugyanakkor a pandémia előtti helyzet helyreállítását szükséges felgyorsítani.

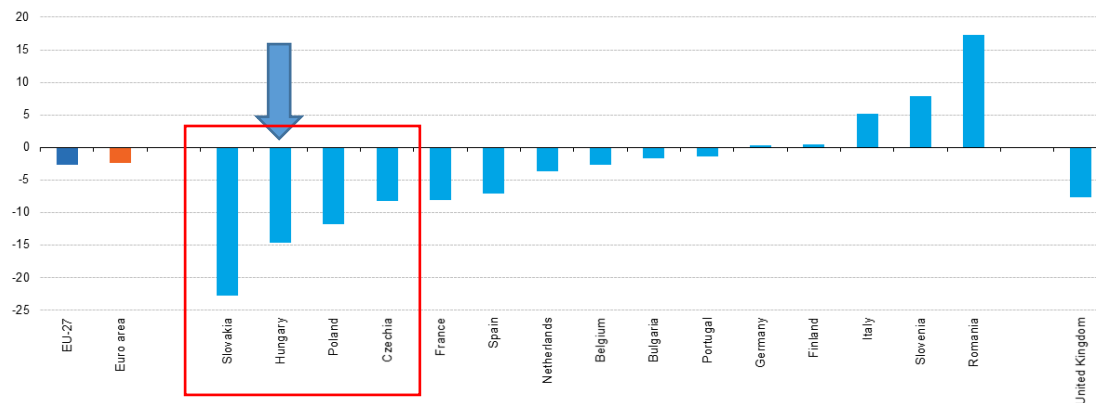
Az építéságazat növekedése és helyreállítása európai összehasonlításban (szeptember/április 2020., április/február 2020.), 2020. szeptember

	Teljes építés			Épületek			Építőmérnöki		
	Szept/április	Április/február	Helyreállítási Szeptember/Február	Szept/április	Április/február	Helyreállítási Szeptember/Február	Szept/április	Április/február	Helyreállítási Szeptember/Február
EU-27	28.3	-25.4	95.7	26.9	-24.6	95.6	27.1	-24.5	96.0
EA-19	37.7	-30.3	96.0	36.7	-30.0	95.7	35.5	-27.8	97.9
Belgium	13.4	-15.5	95.9	9.6	-11.1	97.4	8.3	-10.2	97.3
Bulgária	10.8	-13.0	96.4	11.1	-15.6	93.7	10.4	-9.2	100.2
Csehország	-5.1	-4.8	90.3	-3.2	-5.2	91.7	-9.7	-3.7	86.9
Dánia		3.9			11.9			3.5	
Németország	0.4	-3.9	96.4	0.0	-4.5	95.5	1.9	1.1	103.0
Spanyolország	25.4	-24.9	94.2	32.1	-28.1	94.9	-1.1	-5.7	93.3
Franciaország	166.0	-65.0	93.0	159.3	-64.1	93.0	194.4	-68.4	93.1
Horvátország		-14.0			-13.9			-14.8	
Olaszország	236.6	-70.0	101.0						
Luxemburg		-55.7							
Magyarország	-10.0	-7.0	83.7	-6.2	-5.0	89.1	-16.6	-6.6	77.9
Hollandia	-1.7	0.4	98.7						
Ausztria		-21.4			-23.1			-20.2	
Lengyelország	-9.9	-6.6	84.1	-8.7	-0.4	91.0	-4.1	-16.0	80.6
Portugália	10.6	-11.2	98.2	8.1	-10.5	96.7	14.4	-12.2	100.4
Románia	0.7	2.4	103.1	-1.3	-7.2	91.6	-11.1	6.5	94.7
Szlovénia	6.6	-17.0	88.4	5.3	-18.8	85.5	5.5	-17.5	87.1
Szlovákia	-11.5	-13.7	76.3	-8.5	-12.9	79.8	-16.9	-13.8	71.6
Finnország	-1.5	-0.4	98.1	-4.4	-0.3	95.3	7.0	-1.1	105.8
Egyesült Királyság	66.6	-44.4	92.7	74.6	-47.7	91.3	31.3	-22.4	101.8
Észak-Macedónia		-3.3			-35.1			7.8	

Megjegyzés: Észtország, Írország, Görögország, Ciprus, Lettország, Litvánia és Málta nem köteles havi termelési adatokat továbbítani az EUROSTAT-nak

Forrás: EUROSTAT, 2020. november

**A pandémia hatása az építőipar volumenváltozására uniós összehasonlításban
(2020. szeptember/2019. szeptember)**

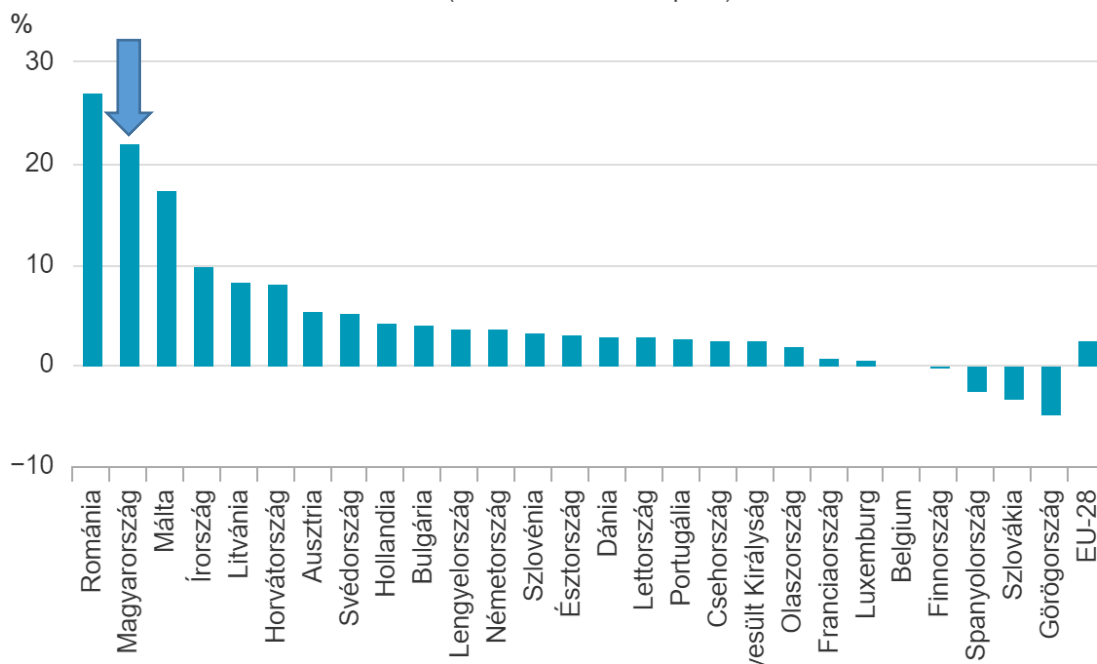

Forrás: EUROSTAT, 2020. november

A pandémia előtti építőipari volumenváltozás uniós összehasonlításban

Az építőipari termelés volumenváltozása, 2019

(az előző évhez képest)

Forrás: KSH, 2020. december

2.3. Az építésgazdaság teljesítménye, nemzetgazdasági jelentősége és jellemzői

2.3.1. Az építőipar teljesítménye és nemzetgazdasági részaránya

A Központi Statisztikai Hivatal adatszolgáltatása alapján a magyar gazdasági bővülés 2013 óta minden évben, így 2019-ben is folytatódott. Magyarország bruttó hazai terméke (GDP) 2019-ben – az uniós átlagnál jóval nagyobb mértékben – 4,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest, a bővülés szerkezete lényegében közel azonos volt a megelőző évvel. 2019-ben az építőipar teljesítménybővülése Magyarország GDP-jének a volumennövekedését 1,0 százalékponttal növelte.

Az ágazat **nemzetgazdasági súlya** a bruttó hozzáadott érték alapján az elmúlt 15 évben az alábbiak szerint alakult:

- 1995–2015-ben folyó áron számítva 3,9–5,8% között változott, ezen belül 2006 és 2012 között folyamatosan mérséklődött,
- 2016-ban a termelés jelentős visszaesése miatt 3,7%-ra csökkent,
- 2017–2019-ben a termelés bővülésének köszönhetően 4,3, 5,3, illetve 6,5%-ra emelkedett.

Az összfoglalkoztatottak 7,6%-a az építőiparban dolgozik, míg a regisztrált vállalkozások 5,6%-a építőipari vállalkozás.

Az építőipari havi bruttó átlagkereset 2019-ben 13%-kal – a nemzetgazdasági növekedésnél (11%) nagyobb mértékben – nőtt, de összege továbbra is jelentősen, 22%-kal kisebb volt a nemzetgazdasági átlagnál. Sajnos ezzel az építőipar a nemzetgazdasági ágak rangsorában az utolsók között állt. Az elmaradásért mind a fizikai, mind a szellemi foglalkozásúak keresetének alacsonyabb szintje felelős. Az építőiparban a bruttó átlagkereset 2019-ben 287,9 ezer forint volt. Nemzetgazdasági átlag felett az út- és vasútépítésben és a közműépítésben kereshettek az építőipari munkavállalók.ⁱ

Összességében elmondható, hogy 2019-ben az építőipari termelés értéke folyó áron 4430,4 milliárd forint volt, az előző évihez viszonyítva összehasonlító áron számítva 22%-kal magasabb. A termelés minden negyedévben meghaladta az egy évvel korábbit és 2019-ben a 2008-as válság előtti legmagasabb szintet is meghaladta.

2020 tavaszától az építőipar továbbra is a Kormány által kiemeltnek minősített nemzetgazdasági ágazatok egyike (a turizmus, az egészségipar, az élelmiszeripar, a mezőgazdaság, a logisztika, a közlekedés, valamint a film- és kreatív ipar mellett).

Az építőipar gazdasági részaránya (%)

Évek	A bruttó hozzáadott termékből	A beruházások teljesítményértékéből	A foglalkoztatottak számából	A regisztrált vállalkozások számából
2010	4,2	2,2	7,3	5,9
2011	4,1	1,7	6,9	6,0
2012	3,9	1,5	6,4	5,7
2013	4,0	1,8	6,3	5,7
2014	4,3	1,9	6,3	5,4
2015	4,1	1,6	6,5	5,2

2016	3,7	1,9	6,4	5,2
2017	4,3	1,7	6,9	5,4
2018	5,3	1,7	7,4	5,3
2019	6,5	2	7,6	5,6

Forrás: KSH, 2020, saját szerkesztés

2019-ben az építőipari termelés értéke folyó áron 4430,4 milliárd forint volt, az előző évihez viszonyítva összehasonlító áron számítva 22%-kal magasabb. Mind az épületeken, mind az egyéb építményeken végzett munkák volumene emelkedett. A termelés minden negyedévben meghaladta az egy évvel korábbi.

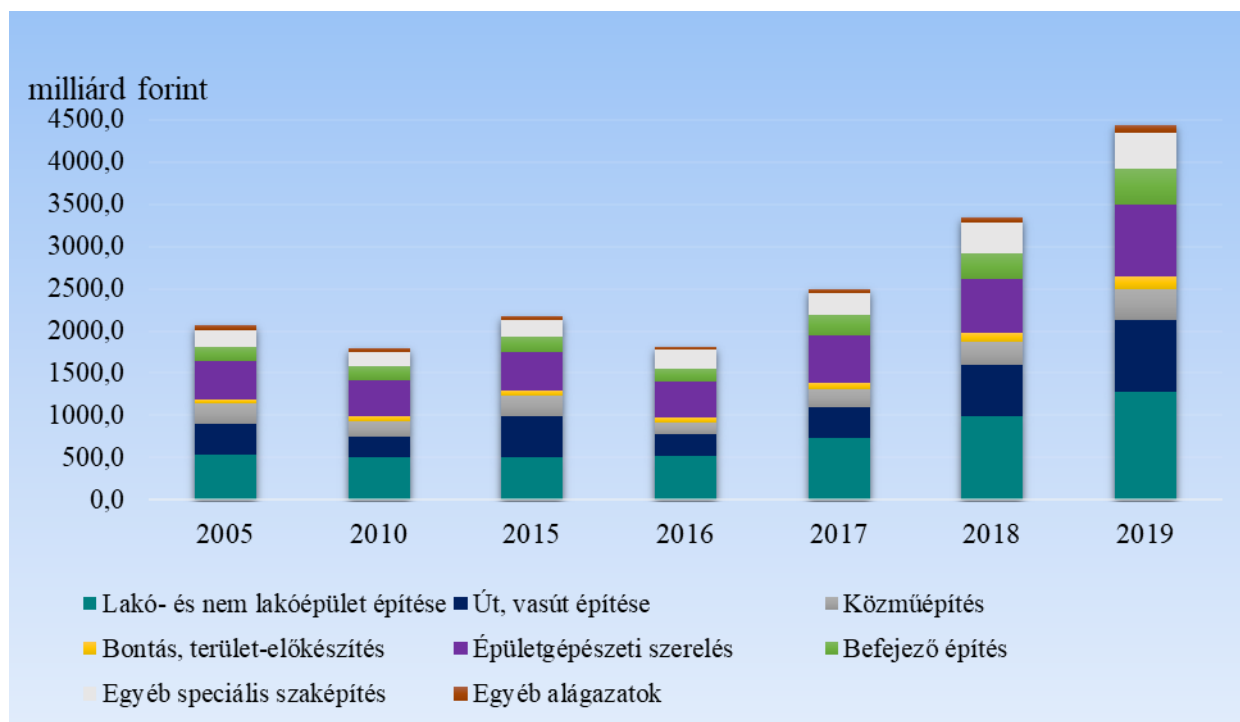
A 2017 óta tartó növekedés eredményeként a termelés 2019-ben haladta meg először a válság előtti legmagasabb, 2005-2006. évi szintet.

2019-ben mindkét építményfőcsoport termelése emelkedett. Ezen belül az épületek építése 20, az egyéb építményeké 24%-kal haladta meg az egy évvel korábbi. 2019-ben az építőipari munkák 54%-át végezték épületeken, 46%-át egyéb építményeken.

A 2019-ben kötött új szerződések volumene 11%-kal volt magasabb az előző évinél, épületekre 22%-kal, egyéb építményekre 2,5%-kal nagyobb volumenű új szerződést kötöttek.

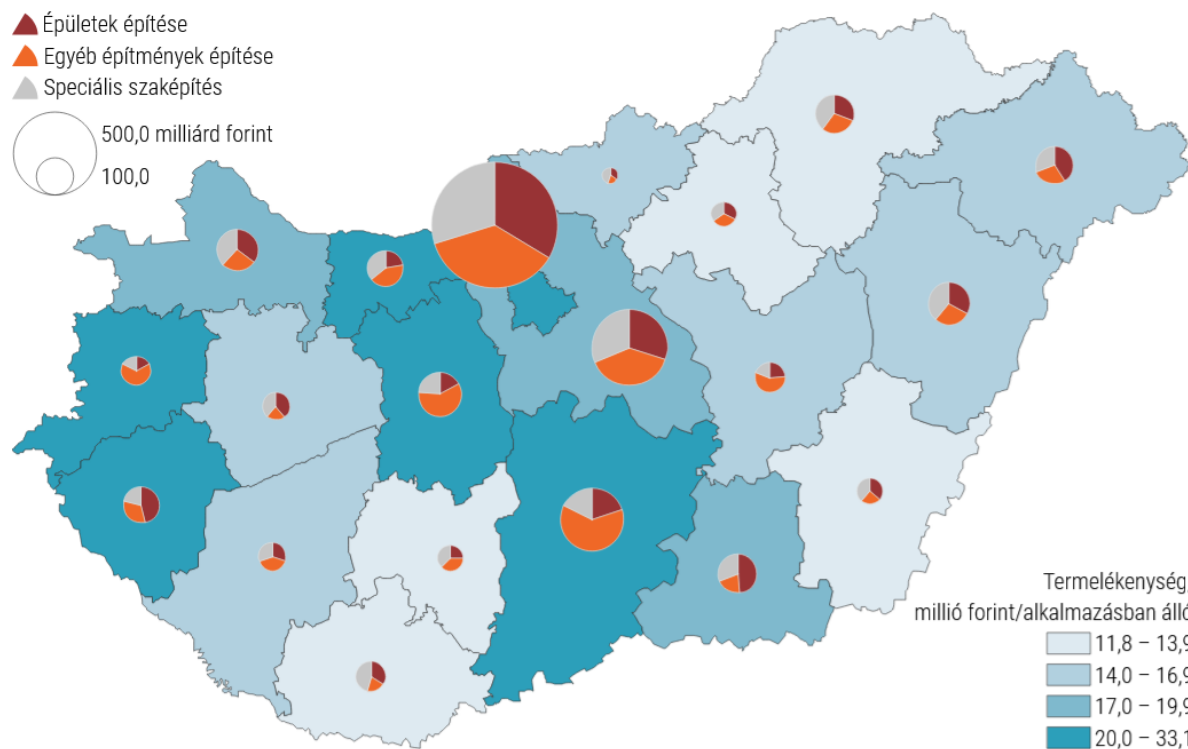
A kivitelezés helye szerint a legalább 5 főt foglalkoztató szervezetek az elmúlt években (2018-ig) Budapesten végezték az építőipari termelés egyötödét. Pest megye részesedése 10% feletti, a többi megyéé 1-8% között volt.

Az építőipari termelés részágazatok közötti megoszlásának alakulása (folyó áron)

Forrás: KSH, 2020.

Az építőipar termelési értéke és a termelékenység alakulása megyénként

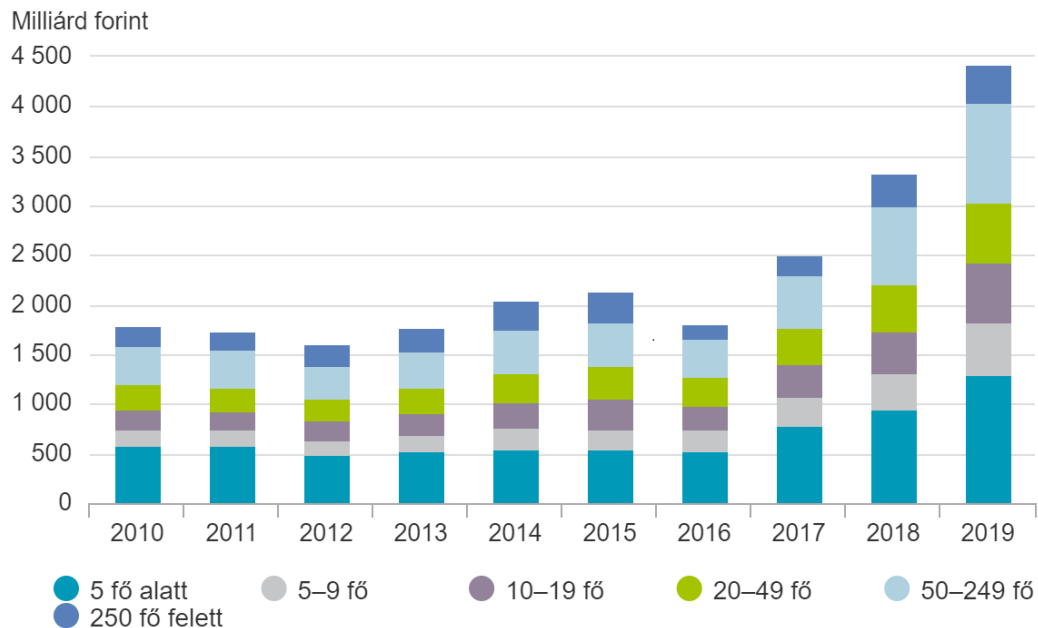

Forrás: KSH, 2020

2.3.2. A magyar építőipar szerkezeti sajátosságai

A regisztrált építőipari vállalkozások száma 2017 óta nő, köszönhetően az újonnan indulók gyors gyarapodásának. 2019 végén 114,5 ezer vállalkozást tartottak nyilván az építőiparban, 12%-kal többet az egy évvel korábbinál (102,4 ezer). 2019-ben 20,3 ezer vállalkozás alakult (az összes építőipari vállalkozás 17%-a) és 8,7 ezer szűnt meg. 2020 szeptemberében több mint 121.000 építőipari vállalkozás működött Magyarországon, amely 98%-a 10 fő alatti foglalkoztatottal rendelkezett. A nemzetgazdaság egészéhez hasonlóan tehát az építőipart is a kis- és középvállalkozások számbeli túlsúlya jellemzi: arányuk minden ágazatban jelentős a speciális szaképítésben (91%), ezen belül is az épületgépészeti szerelés (92%) és a befejező építés (95%). A nagy (legalább 50 fős) vállalkozások száma ugyanakkor 1% alatti. Fő tevékenysége szerint a legtöbb vállalkozás (mintegy 80.000) a speciális szaképítés ágazatba tartozik, ezek 30%-a pedig épületgépészeti szereléssel foglalkozó vállalat.

Az építőipari termelés alakulása a vállalkozások létszám-kategóriája szerint

Forrás: KSH, 2020. május

A legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások egy munkavállalóra eső termelési értéke 18,6 millió forint volt 2019-ben, 11%-kal nagyobb az egy évvel korábbinál. Az épületek építése ágazatban az építőipari átlagnál 10%-kal alacsonyabb, az egyéb építmények építése területén 78%-kal magasabb volt a termelékenység, köszönhetően az út- és vasútépítés nagyobb fajlagos teljesítményének. A speciális szaképítés termelékenysége ezzel szemben több mint 30%-kal kisebb volt az építőipari átlagnál, elsősorban az itt lévő nagyszámú kisservezetek alacsony termelékenysége miatt. Mindezek alapján elmondható, hogy **az ágazat elaprózott szerkezete a termelékenység ellen hat, sőt uniós összehasonlításban a vállalkozások számának csökkentése indokolt.** A visegrádi országokban hasonló szerkezet jellemző, ugyanakkor ha az arányos teljesítményt, az uniós tagállamok termelékenységét és a nemzetgazdasági viszonyokat megvizsgáljuk, fele ennyi, de dupla foglalkoztatotti létszámmal működő, az értéklánc mentén integrált vállalkozás hatékonyabb lehetne.

2.3.3. A beruházások alakulása

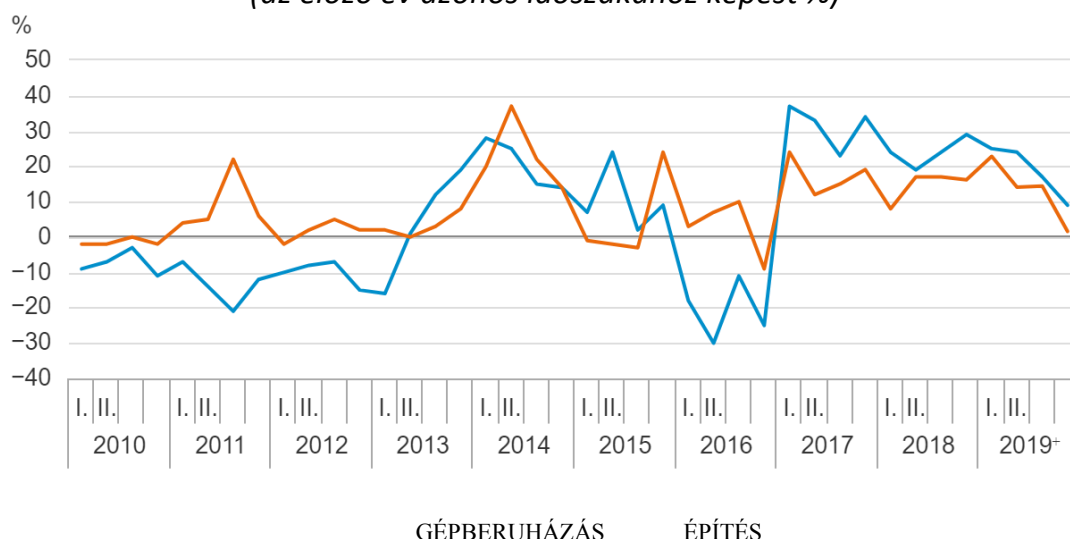
A magyar gazdasági bővülés 2013 óta minden évben, így 2019-ben is folytatódott. A nemzetgazdaság szereplőit 2019-ben is kiemelkedő beruházási aktivitás jellemezte, a nemzetgazdasági beruházások volumene 14%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Ennek köszönhetően a bruttó állóeszköz-felhalmozás részét jelentő beruházások jelentősen hozzájárultak a GDP 4,9%-os volumennövekedéséhez. A termelési kapacitások folyamatos bővülése a gazdaság potenciális kibocsátási szintjét is lényegesen emelte.

2019-ben az építési, valamint a gép- és berendezésberuházások is jelentősen növekedtek. Az építési beruházások 16%-os növekedése meghaladta a nemzetgazdasági átlagot (14%), miközben a gépberuházások 11%-os bővülése elmaradt attól. Az építési beruházásokon belül

az épületekbe és az egyéb építményekbe történő beruházások is jelentősen nőttek, az uniós forrásokból finanszírozott infrastrukturális fejlesztések, az állam által építtetett kulturális- és sportlétesítmények, és az üzleti szféra által megvalósított irodaházak, logisztikai csarnokok, kereskedelmi egységek, valamint a háztartások lakásépítkezéseinek következtében. A gépberuházások nagyobb része (66%-a) – a korábbi évekhez hasonlóan – importból származott, illetve a gép- és berendezésbeszerzések legnagyobb hányada (49%-a) 2019-ben is a feldolgozóiparban realizálódott.

Az építési, valamint a gép- és berendezésberuházások volumenváltozásai – néhány esztendő kivéve, pl. a 2011. és a 2016. év – az elmúlt évtizedben közepes korrelációt mutattak. A 2017-ben megkezdődött tendencia, az építési beruházások arányának növekedése 2019-ben is folytatódott, köszönhetően annak, hogy az építési beruházások növekedési üteme a három év alatt minden negyedévben megelőzte a gépberuházásokét. Míg 2016-ban az építési beruházások a nemzetgazdaságban megvalósult összes beruházás 48%-át tették ki, addig 2019-ben ez az arány – a lakás-, ipari, logisztikai, infrastrukturális és egyéb építkezések folytatódó bővülésének eredményeképpen – 58%-ra nőtt.

Az építési- és gépberuházások volumenváltozása (az előző év azonos időszakához képest %)

Forrás: KSH, 2020

Az építési beruházások volumenének korrekciója folytatódott a 2020-as évben is. 2020 III. negyedévében a tárgyidőszaki fejlesztések volumene az előző év azonos időszakától a nyers adatok szerint 12, az előző negyedévitől – szezonálisan kiigazítva – 2,1%-kal maradt el. Ezen belül az építési beruházások szezonálisan kiigazított volumene 4,4%-kal csökkent, a gép- és berendezésberuházásoké 2,2%-kal nőtt. A beruházási tevékenység volumene 12%-kal mérséklődött. Ezen belül a teljesítményérték közel hattizedét képviselő építési beruházásoké 16, a több mint négytizedét kitevő gép- és berendezés beruházásoké 6,2%-kal csökkent. Ez az előbbi két mutató esetében 2017 óta a legkedvezőtlenebb változás, ami az építési beruházások esetében leginkább a szűkülő uniós források következménye.

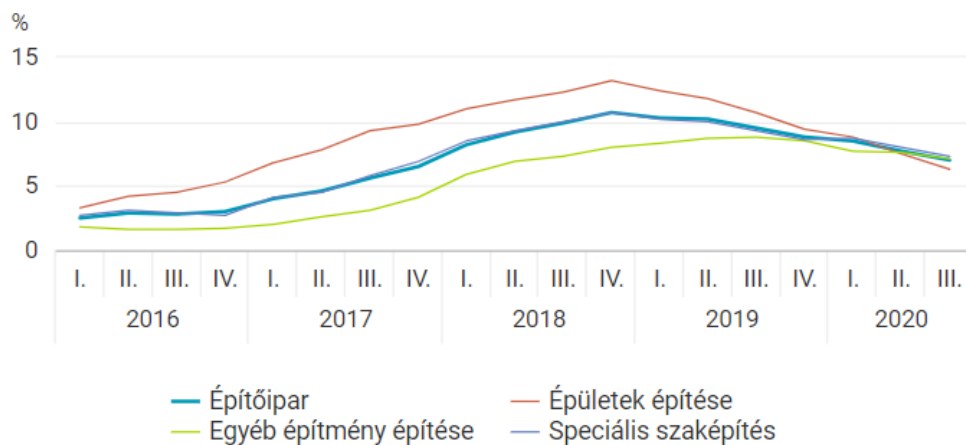
2.3.4. Az építőipari árak alakulása

A köz- és magánberuházási megrendelésének stabilitása tudja biztosítani a volumen megtartását. A pandémiás helyzetre tekintettel az építőipari ágazatban szereplő munkavállalók megtartása és a külföldre vándoroltak visszahozatala erősödhet, mivel ez az ágazat a korlátozások mellett is tovább tud működni, erősödni. Az építőipar termelői árai 2019-ben az előző évihez hasonló mértékben, átlagosan 9,7%-kal emelkedtek. A több éven át tartó mérsékelt áremelkedés 2017-ben gyorsult fel. 2019 folyamán valamennyi ágazatban jelentősen nőttek az árak, a legnagyobb mértékben az épületek építésében. Az emelkedés üteme ugyanakkor eltérően alakult: a drágulás mértéke az épületek építése ágazatban lassult, az egyéb építmények építése ágazatban viszont az előző évinél nagyobb volt.

Az építmények jellemző építési tételeinek átlagos árváltozása alapján az egyes építmények árai ugyancsak tovább nőttek. A lakóépületek közül az egy lakásos épületek termelői árai 9,8, a két és annál több lakásos épületeké 9,7%-kal emelkedtek. Bár valamennyi megfigyelt épülettípus áremelkedése nagymértékű volt, valamelyest elmaradt a 2018. évitől, miközben az egyéb építmények drágulása gyorsult. A leginkább a nagy- és kiskereskedelmi épületek (11%) árai nőttek, a legkevesbé a távolsági csővezetékek, távközlő és elektromos hálózatok és műtárgyaiké (7,9%).

Az építőipari termelői árak növekedése 2018-ban volt a csúcsponton (10,7%), azóta a növekedési intenzitás folyamatosan csökkenni kezdett az összes területen, 2020 III. negyedévében az Építőipar 7%-on, az épületek építése 6,3%-on, az egyéb építmények építése 7,1%-on és a speciális szaképítés 7,3%-on állt.

Építőipari termelői árak változása (előző év azonos időszakához képest)

Forrás: KSH, 2020

2.3.5. Az építési alapanyag-, építőanyag- és építési termék-gyártás

Nemzetgazdasági szinten az építési alapanyag ágazat termelés értéke 2010 I. és 2020. II. negyedéve között átlagosan a GDP (teljes, piaci áron számított folyó áras kibocsátás) 3,3 százalékát adta. 2018-tól ez az arány jóval az átlag felett volt, mely az ágazat egyre növekvő súlyát mutatja. A Magyar Építőanyag és Építési Termék Szövetség becslése alapján 2019.

egészében az építőanyag gyártói szegmensek jellemzően vagy stagnáltak vagy 5-10% közötti növekedést produkáltak.¹

A feldolgozóiparon belül a negyedik legnagyobb, 9,0%-os termelési súlyú gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása szektor nagyrészt az építőanyag-ipart foglalja magába. Az alág kibocsátása hat évig folyamatosan emelkedett: 2019-ben a termelés szerényebb mértékben, 3,5%-kal emelkedett, amely elmaradt 2018. évi 15,6%-os bővüléstől. A növekedés üteme lassult mind a külpiazi, mind a hazai eladásokban, az export 0,8, a belföldi értékesítés 6,7%-kal haladta meg az előző évit.

A 08, 16, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 28 TEÁOR kódokhoz sorolt építőanyagok és építési termékek gyártásából és értékesítéséből 2019-ben 5 239 milliárd forint forgalom keletkezett, amelyből 2 218 milliárd forint belföldi és 3 021 milliárd forint export teljesítmény volt.

Az ágazat tehát kiemelt nemzetgazdasági szerepet tölt be, mégis, az elhibázott privatizáció miatt hazánkban az építési alapanyag iparban, az építőiparral szemben, a külföldi tulajdonú vállalkozások töltik be a központi szerepet. A kibocsátás 70 százaléka származik külföldi többségi tulajdonban lévő vállalkozásoktól, míg a hazai vállalkozások a kibocsátás 30 százalékát adják. A hazai tulajdonú vállalkozások saját kibocsátásukat nagyobb arányban exportálják, mint a külföldi tulajdonban lévő vállalkozások. Ez utóbbi csoport termelése nagyobb részét a hazai piacon értékesíti, vagyis az a helyzet állt elő, hogy a külföldi tulajdonú vállalkozások dominálják a magyar piacot, míg a hazai vállalkozások inkább exportra termelnek. A Századvég korábbi (2018) kutatása alapján ebben a helyzetben kitörési pontot jelenthetnek a hazai többségi tulajdonú, innovatív gyártó vállalkozások.

Az ágazat által kibocsátott volumen mennyiségét (tömegét) tekintve 95%-ban, értékét tekintve pedig közel 70%-ban építőanyagból áll, azonban a nem építőanyagot gyártó szakágazatok többsége is az építőanyag-gyártókkal azonos jellegű alapanyagokból indul ki, és döntően azonos jellegű technológiát alkalmaz. Olyan termékek gyártása tartozik ide, mint az üveg, üvegtermékek, a kerámia-termékek, kerámiacsempe gyártása, égetett építőanyag gyártása, gipszgyártás, beton-, gipsz-, cementtermék gyártása, kőmegmunkálás és egyéb nemfémes ásványi alapanyagok előállítás. A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (a továbbiakban: MBFSZ) Ásványvagyon-nyilvántartása alapján Magyarország földtani vagyona 2020-ban nemfémes ásványi nyersanyagok tekintetében 11 165 millió m³, amelyből az összes kitermelhető vagyon 6 518 millió m³. Ez a vagyonmennyiség összesen 3 334 db lelőhely között oszlik meg.

A legmeghatározóbb nemfémes építési alapanyag az építési kavics, ugyanakkor 2015-től minden főcsoportra jellemző a növekvő igényeknek megfelelő nagyobb termelés. 2019-ben a nemfémes ásványvagyon-termelés 3,1 millió m³-rel nagyobb volt a kiemelkedő 2018-as évhez képest, ugyanakkor ellátási problémák voltak tapasztalhatók.

Az építőipari nyersanyagok termelése az elmúlt bő 10 évben sokat változott. A táblázat alapján látható, hogy az építőipari alapanyagok felértékelődtek az utóbbi években, amelyet a drasztikusan növekvő termelés is alátámaszt (forrás: https://mbfsz.gov.hu/sites/default/files/file/2020/05/04/banyajaradek_jelentes_2019.pdf)

---

¹ <http://measz.hu/hu/hirek/1773-hazai-epitoanyag-gyartok-2019-negyedik-negyedev-e-hatarozott-lassulast-hozott> – letöltve: 2020.12.02.

Építőipari nyersanyagok termelése 2007-2019.

Nyersanyag (m ³)	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Homok	3 469 257	5 766 641	6 822 736	4 397 487	3 714 238	3 527 429	3 979 534	4 897 472	3 321 114	2 763 224	7 648 124	7 957 613	7 163 639
Kavics	16 453 257	16 105 278	12 943 794	10 419 182	9 773 812	8 733 884	10 697 290	17 175 731	14 363 634	12 754 230	14 121 500	17 060 189	19 479 903
Agyag	2 959 453	3 671 578	1 459 551	864 450	1 227 048	915 132	862 414	2 002 836	1 905 606	1 415 783	1 567 760	2 232 069	2 466 519
Kövek	8 030 037	8 977 411	8 456 414	6 659 218	5 588 494	5 175 147	5 419 371	6 776 267	7 168 832	7 042 315	6 861 467	8 480 743	9 917 929

A tömedékanyagok, másodnyersanyagok (pl. meddő) és hulladékok felhasználása bizonyos esetekben ideiglenes megoldást jelenthet az ellátási nehézségek áthidalására, amennyiben az nem ütközik minőségi szempontokba.

Ugyanakkor az építési hulladék újrahasználatra való előkészítése, újrafeldolgozása, út- és egyéb építésben történő hasznosítása hazánkban még nem elterjedt megoldás (30-40% között van az építési-bontási hulladékok hasznosítása).

Mindezek mellett ismert, hogy a kitermelt kavics és homokos kavics nemcsak a hazai építkezési igényeket szolgálja ki, hanem exportra is kerül. Mivel bizonyos országokban (például Ausztriában) jelentősen korlátozták a termőföldművelésből történő végleges kivonásával járó kavicsbányák nyitását, így nemcsak a hazai, hanem külföldi piaci igények kielégítése is hozzájárul az időszakos ellátási problémához.

A hazai ellátásbiztonság növelése érdekében az utóbbi években az MBFSz által felmérésre került hazánk építőipari ásványi nyersanyagvagyon, valamint az építőipari nyersanyag kitermelés elősegítése érdekében törvénymódosításra is sor került (2020. évi CLXI. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról).

Az elemzések kimutatták, hogy Magyarország a jelenlegi termelésintenzitás mellett is elvileg évtizedekre képes lenne biztosítani építőipari nyersanyag ellátását, annak ellenére, hogy a területhasználati, jogi, környezetvédelmi, társadalmi korlátok miatt ezt a lehetőséget messze nem tudjuk kihasználni.

A bizonyított vagyonadatokkal rendelkező bányatelkek a jelenlegi nyersanyagszükségletet elégítik ki, míg a bányászat alá nem vont, bányatelekkel nem érintett területek megkutatott területek ásványi nyersanyagvagyonára stratégiai nyersanyagvagyonként tekinthetünk, amelyek rövid időn belül termelésbe vonhatók.

Bányatelkek ásványvagyon adatai (forrás: MBFSz, 2019):

Kavics (50 terület)	Földtani vagyon	2 138 044 134 m ³
	Kitermelhető vagyon	1 308 235 565 m ³
Homok (1016 terület)	Földtani vagyon	470 972 910 m ³
	Kitermelhető vagyon	309 393 879 m ³
Cement- és mészipari nyersanyagok (50 terület)	Földtani vagyon	462 289 870 m ³
	Kitermelhető vagyon	283 293 192 m ³

Megkutatott területek ásványvagyon adatai (2019):

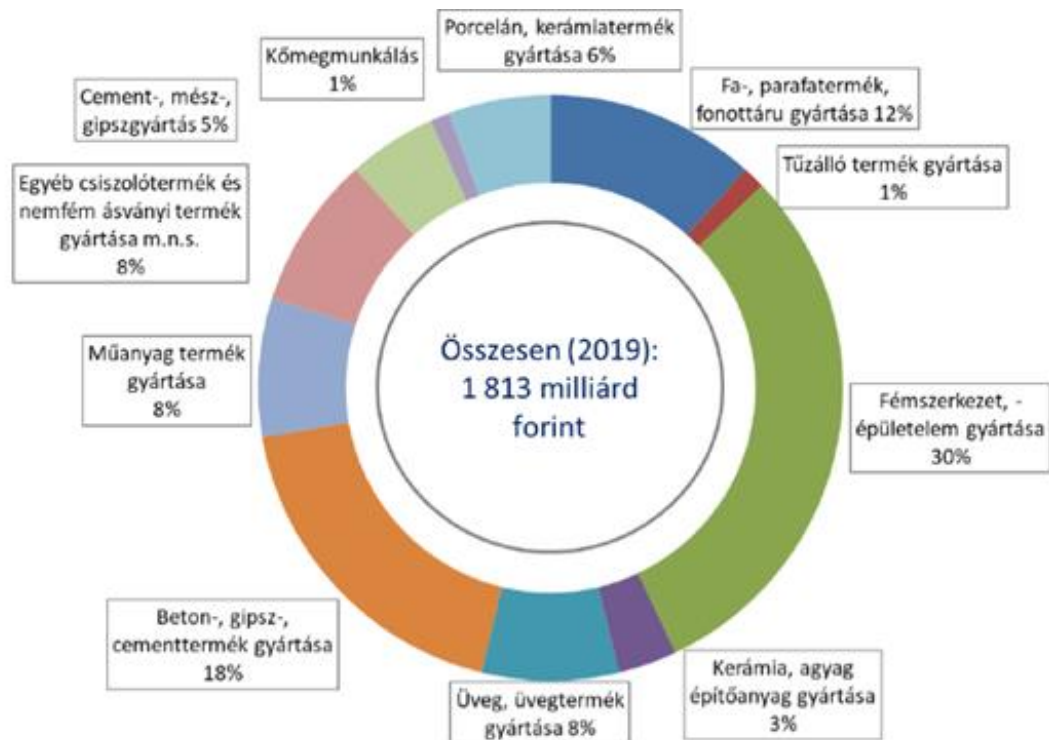
Kavics (427 terület)	Földtani vagyon	1 500 405 412 m ³
	Kitermelhető vagyon	1 005 285 851 m ³
Homok (551 terület)	Földtani vagyon	398 921 122 m ³
	Kitermelhető vagyon	319 370 141 m ³
Cement- és mészipari nyersanyagok (30 terület)	Földtani vagyon	688 243 805 m ³
	Kitermelhető vagyon	282 907 981 m ³

A prognosztikus területek reménybeli vagyonadatokkal nem a gyors alapanyag ellátás megoldásához biztosítanak lehetőséget, hanem a hosszú távú célok megvalósításához, újabb kutatások tervezéséhez és későbbi bányák nyitásához nyújtanak alapinformációkat. Szabályozással, az állam kutatásban történő feladatvállalásával és az ágazati alapinformációk naprakész nyilvántartásán alapuló intézkedés-tervezéssel bővíthető a hazai ásványi nyersanyag hozzáférése és javítható az ellátásbiztonság.

A legfontosabb építőanyagok és építési termékek (stratégiai termékek):

- beton, cement és adalékanyagok (homok, kavics, zúzott kő);
- fémipari termékek;
- falazat és tetőfedés;
- fehér falazati anyagok;
- burkolóanyagok;
- nyílászárók (fa, fém, műanyag) és építési üvegtermékek;
- szigetelőanyagok (XPS, EPS, ásványgyapot alapú);
- építőkémia termékek;
- épületgépészeti termékek.

Az építőanyag-ipari termelés alakulása (2019)

Forrás: Miniszterelnöki Kabinetiroda, 2021.

Egyes kiemelt építési termékek import-export aránya, hazai előállítású termékek aránya (2019)

Ágazat	Forrás (milliárd forint)			Felhasználás (milliárd forint)			Belföldi felhasználáson belül a hazai előállítású termék aránya (%)
	Termelés	Import	Összesen	Belföldi felhasználás	Export	Összesen	
Fém szerkezet, -épületelem gyártása	362,6	130,5	493,1	340,2	152,9	493,1	61,7
Üveg, üvegtermék gyártása	233,1	147,8	380,9	179,4	201,5	380,9	17,6
Beton-, gipsz-, cementtermék gyártása	306,8	31,3	338,1	292,9	45,2	338,1	89,3
Egyéb csiszolótermék és nemfém ásványi termék gyártása	193,3	113,2	306,5	190,0	116,5	306,5	40,4
Fa-, parafatermék, fonottáru gyártása	179,6	114,3	293,9	161,4	132,5	293,9	29,2
Műanyag termék gyártása	114,2	67,2	181,4	144,4	37,0	181,4	53,5
Porcelán, kerámiatermék gyártása	88,8	34,2	123,0	36,7	86,3	123,0	6,9
Cement-, mész-, gipszgyártás	65,5	41,9	107,5	98,8	8,7	107,5	57,6
Kerámia, agyag építőanyag gyártása	59,6	44,6	104,2	88,9	15,2	104,2	49,9
Tűzálló termék gyártása	26,8	10,7	37,5	13,9	23,6	37,5	22,9
Kőmegmunkálás	7,9	8,5	16,4	15,8	0,6	16,4	46,0
Összesen	1 638,2	744,2	2 382,4	1 562,4	820,1	2 382,4	52,4

Forrás: Miniszterelnöki Kabinetiroda, 2021.

Fentiek alapján elmondható, hogy az ágazat szempontjából stratégiai termékcsoporthoz a fémszerkezetek és épületelemek, a beton- cement- és mészipari termékek, hiszen ezek együttesen a teljes ágazat termelésének 50%-át teszik ki. Az ágazatban közel 8500 építőanyag-ipari cég és 400 bányászati vállalkozás regisztrált, tehát az iparág az építőiparhoz hasonlóan elaprózott szerkezetű. Ezek a vállalkozások az összes foglalkoztatott kb. 2%-át, azaz kb. 55 ezer főt foglalkoztatnak. A felhasználás szempontjából meghatározó a külföldi előállítású termékek aránya, hiszen kb. 48%-át a beépítésre kerülő építőanyagoknak, építési termékeknek külföldön gyártják. *A szektort egységesen nézve az építési termékek és alapanyagok árai 2016-ig csak legfeljebb évi 3%-kal növekedtek, de az építőipari fellendülés jócskán megemelte a keresletet, így 2017-ben 4,1, 2018-ban 6,6, 2019-ben 10,8%-kal lettek magasabbak az árak. Az építőanyagok árai 2020 I-II. negyedévében átlagosan 6,7%-kal emelkedtek.*

Építőanyagok belföldi értékesítési árindexei (előző év azonos időszaka=100; Forrás: KSH)

Termékcsoporthoz	2019.	2020. I-V. hó
Tégla, égetett építőanyag	111,8	108,5
Padló és falburkoló lapok	110,4	101,7
Cement, mész, gipsz	112,5	111,3
Építési betontermékek	112,0	108,6
Parketta	97,4	103,8
Fa épületgépészeti anyagok	104,7	107,6
Festékek, bevonó anyagok	104,9	104,8
Műanyag építőanyagok	101,2	101,5

A pandémiás helyzet egyik hatása, hogy a vas megközelítőleg 30%-os áremelkedésének köszönhetően a vas részterméket tartalmazó építési termékek ára nem kiszámítható módon emelkedik, amely előre nem látható ellátási problémák és további áremelkedés elindítója lehet.

2.3.6. Az építéságazat humánkapacitás háttere

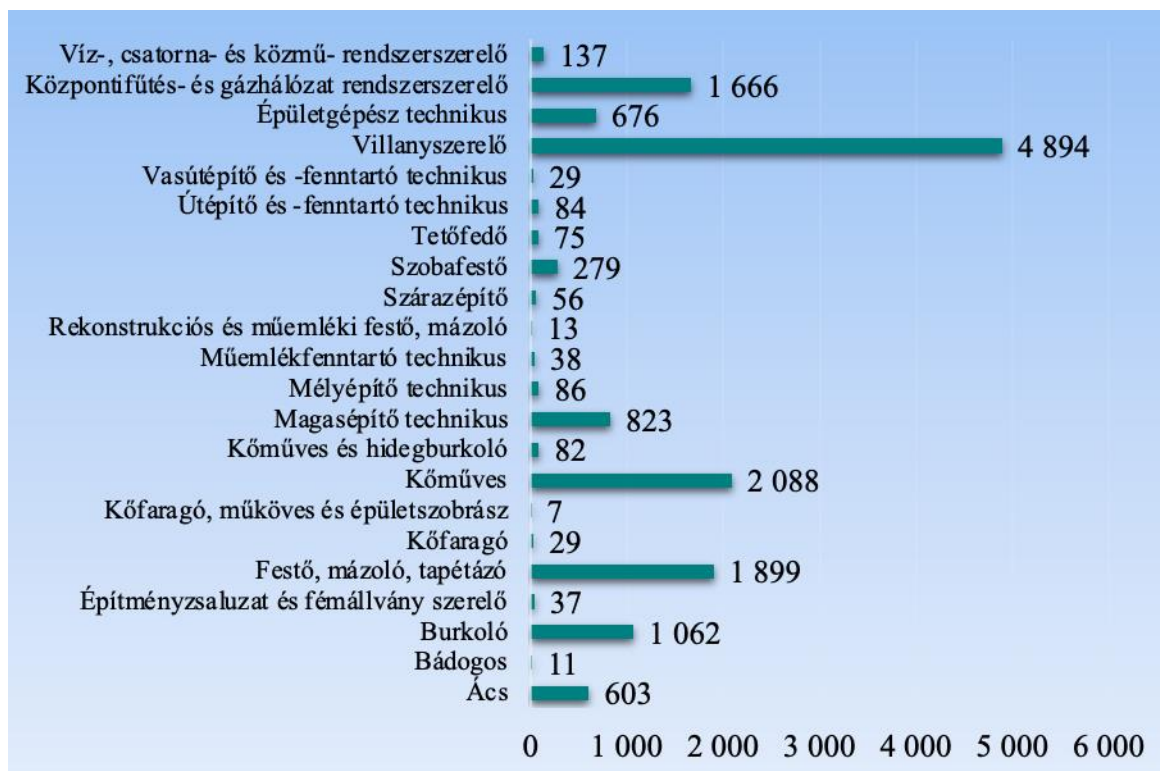
A Magyarországon működő mintegy 121 ezer építőipari vállalkozás hatékonysági problémái mögött bizonyos kapacitás- és kompetenciahiányok állnak. Az építőiparban a 2000 utáni létszámnövekedés 2007-ben megtört, utána a termelés visszaesésével párhuzamosan 2013-ig csökkent. 2014-től folyamatosan emelkedett az építőiparban dolgozók száma, 2019-ben az előző évinél 8,1%-kal többen, 156,7 ezren dolgoztak a legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozásoknál és az építőipar mindhárom alágazatában nőtt az alkalmazásban állók száma. A lakossági munkaerő-felvételi adatok alapján országosan 343,3 ezer fő dolgozott az építéságazatban, ezen belül a férfiak 13, a nők 1,3%-át foglalkoztatták az építőiparban.

Az ágazatból évente kb. 30-40.000 munkavállaló hiányzik, a szakképzett és magasán kvalifikált munkaerő-hiány általánosnak mondható. A szak- és felnőttképző intézmények illetve szakmai szervezetek információi szerint beszélhetünk ún. hiányszakmákról, amelyek közül a legfontosabbak: villanszerelő, ács, kőműves és hidegburkoló, központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő, asztalos, festő, mázoló, tapétázó, bádigos, szárazépítő, víz-,

csatorna-és közmű-rendszerszerelő, de ugyanígy hiány van projekt- és beruházás menedzserből, műszaki ellenőrből és digitális kompetenciákkal rendelkező szakemberekből. A jelenleg képzésben lévő szakember nem fedezi ezt az igényt.

Az építőipari (középszinten) tanulók létszáma

Forrás: Oktatási Hivatal Köznevelési Információs Rendszer - 2019. december 1-jei statisztikai adatok

A szakiskolákból jelenleg kikerülő fiatalok kevésbé tájékozottak az alkalmazott, korszerű építőanyagok jellemzői illetve a modern tervezési és kivitelezési folyamatok kapcsán.

A munkaerő-hiány másik fő oka a tartós külföldi munkavállalás. Évente kb. 110.000 potenciális magyar építőipari munkavállaló dolgozik külföldön. Az elmúlt években közel 100.000 fő képzetlen munkaerőt szívott fel az ágazat. A szak- és felnőttképzés illetve a felsőoktatás új rendszerében, ún. ágazati tudás- és képzőközpontokban szükséges megoldani számukra a hiányzó ismeretek és kompetenciák megszerzését.

Az elvándorlás hátterében a már bemutatott bérezési viszonyok a leginkább meghatározóak. A fekete- és szürkefoglalkoztatás felszámolása, a hatósági ellenőrzési és ösztönző-rendszer megújítása segítheti az ágazat munkaerő-megtartó képességének javítását.

A szakiskolákból jelenleg kikerülő fiatalok kevésbé tájékozottak az alkalmazott, korszerű építőanyagok jellemzői illetve a modern tervezési és kivitelezési folyamatok kapcsán.

A munkaerő-hiány másik fő oka a tartós külföldi munkavállalás. Évente kb. 110.000 potenciális magyar építőipari munkavállaló dolgozik külföldön. Az elmúlt években közel 100.000 fő képzetlen munkaerőt szívott fel az ágazat. A szak- és felnőttképzés illetve a felsőoktatás új rendszerében, ún. ágazati tudás- és képzőközpontokban szükséges megoldani számukra a hiányzó ismeretek és kompetenciák megszerzését.

Az elvándorlás háttérében a már bemutatott bérezési viszonyok a leginkább meghatározóak. A fekete- és szürkefoglalkoztatás felszámolása, a hatósági ellenőrzési és ösztönző-rendszer megújítása segítheti az ágazat munkaerő-megtartó képességének javítását.

Az építéségazat humán kapacitásháttérének európai elemzését az Európai Bizottsághoz tartozó Építőipari Obszervatórium végezte el 2017-ben. A tanulmány érdemi véglegesítése 2020 januárja előtt történt meg, így az anyagban az Egyesült Királyságra vonatkozó megállapítások is szerepelnek (EU-28), ugyanakkor a COVID-19 pandémia hatásait nem értékeli a jelentés.

Az elemzés alapvető *céljai* a következők voltak:

1. az építéségazat humán kapacitás-hiányának, elosztásának és kompetencia-háttérének problématerképezése;
2. demográfiai jellemzők és hatásaik értékelése, kompetenciahiányok konkrét bemutatása;
3. piaci trendek és igények bemutatása, amelyek meghatározzák a kompetencia- és kapacitásfejlesztés jövőjét;
4. építéségazati fókusz témák (úgyis, mint: energia- és klímapolitika, foglalkozásegészségi és biztonsági kérdések, digitalizáció, szélesebb körű kompetencia-háttér igénye minden munkakörben);
5. az építéségazati tudás- és kompetenciafejlesztés korlátozó tényezőinek feltárása (az ágazat negatív imázsa okainak feltárása, általánosan nem kielégítő szakképzés problémája és egyéb kihívások);
6. lehetséges szakpolitikai javaslatok megfogalmazása a tagállamok számára kifejezetten az építéségazat kompetencia és kapacitás-hiányainak kezelésére.

A meghatározó európai demográfiai trendek természetesen minden tagállam építéségazatára is hatással vannak. Az alacsonyabb születési ráták, a magasabb várható élettartam és az aktív állampolgárok alacsonyabb aránya mind kedvezőtlenül hatnak a munkaerőre. Ezek a hatások nem csak tagállami szinten erőteljesek, ugyanis az EU-n belüli munkaerő-mobilitás és a migráció legfőbb okai is (évente 3-4,5 millió főre tehető az új, külföldön munkát vállalók száma a közösségen belül). Az Unión belül a munkaképes korú lakosság száma 2060-ig folyamatosan csökkenni fog. Ez különösen súlyos belgazdasági és munkapiaci helyzetet okozhat Litvániában, Bulgáriában, Lettországon, Horvátországban és Romániában – hazánk nincs a legveszélyeztetettebb tagállamok között. Míg Luxemburgban, Máltán, Svédországban és Cipruson növekszik a munkaképes korú lakosság aránya az elkövetkezendő években, Magyarországon enyhe csökkenés jellemző.

Unió szinten az építéségazatban foglalkoztatottak 61.5%-át Németország, Franciaország, Olaszország és Spanyolország foglalkoztatja – Ausztria mellett ezekben az országokban a leginkább meghatározó a magyar állampolgárok külföldi munkavállalása is. A pandémiás időszak bizonytalanságai és a Brexit hatásai a külföldi munkavállalás arányának változását eredményezheti.

Az Obszervatórium jelentése alapján az elmúlt években a legtöbb építőipari munkavállaló az alábbi munkakörökben került foglalkoztatásra: kivitelezésen dolgozó építőipari munkás, építőipari technikus, elektrotechnikai és villanyszerelő.

Ezek mellett 2018-tól megnövekedett az ágazat igénye az ún. high-tech és digitalizációhoz kapcsolható munkakörökben foglalkoztatottakra. 2030-ra várhatóan átlagosan további 4,3-5%-kal nő a szektorban foglalkoztatottak száma – kivéve Romániát, Észtországot, Németországot, Lettországot, Franciaországot, Máltát, Írországot és Ciprust. Az Európai Szakképzés Fejlesztési Központ (CEDEFOP) adatai alapján 2025-re további 1 millió új, szakképzett munkavállalóra van szükség közösségi szinten, amelyben az ágazati növekedéssel bíró tagállamok együttes szerepvállalása szükséges.

A legfontosabb **fejlesztendő kompetenciák** a CEDEFOP és az Obszervatórium szerint:

- zöld és energiahatékony építés (anyagok, technológiák és eljárások ismerete);
- digitális ismeretek (digitális technológiák az építésben és beruházásmenedzsmentben);
- új és innovatív tervezési technológiák;
- új és innovatív anyagok használata.

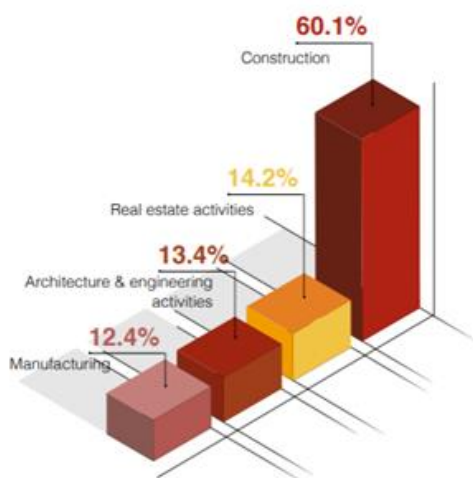
2010 és 2018 között a Cseh Köztársaságban és Szlovéniában jelentkezett a legnagyobb szektorális munkaerőhiány, de az egész Unióban jellemző, hogy kapacitáshiánnyal küzd az ágazat, ugyanakkor a középszintű oktatás, szak- és felnőttképzés nem tudja tartani a lépést a növekvő igényekkel. 2010 és 2017 között uniós szinten egyáltalán nem nőtt az ágazathoz kapcsolódó felnőttképzésben és felsőoktatásban résztvevők száma. Luxemburgban, Cipruson és Németországban azonban a kapcsolódó felsőoktatási intézményekben nőtt a végzettséget szerzők száma.

Az Obszervatórium előrejelzései szerint az elfogadott uniós stratégiáknak, a gyorsan változó technológiának és a növekvő igényeknek köszönhetően a magasan kvalifikált, képzett munkaerő iránti igény 2025-re megduplázódik közösségi szinten. A teljes ágazati foglalkoztatotti szám mintegy 1/3-át kell adja néhány éven belül a magasan képzett munkaerő.

Az építőipari foglalkoztatottak aránya az egyes részágazatokban (EU -28) és az ágazatban foglalkoztatottak számának várt növekedése (EU – 28, 2018-2030)

Construction workforce in Europe

EU construction sector workforce per construction sub-sector, 2017, %

Future employment growth in construction sector across Member States in 2018-2030, %

Forrás: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/41262>

A humán kapacitás és kompetenciák szempontjából sem mellékes az a tényező, hogy az uniós tagállamokra milyen kötelezettségeket ró a nemrégiben elfogadott Green Deal (Környezetvédelmi Megállapodás). Az ún. klímasemleges gazdasági cél legfontosabb ágazatot érintő intézkedései:

2021-27 között

- iskolaépítési beruházás 3 Mrd EUR értékben;
- speciális támogatási programok lesznek elérhetőek a munkaerő fenti céloknak és prioritásoknak megfelelő át- és továbbképzésére az Európa Szociális Alap+ létrehozásának köszönhetően.

A számítások szerint mintegy 4 millió építőipari munkás továbbképzése indokolt a zöld és energiahatékony építés témakörében és szakterületén. A megújuló energiaforrások alkalmazása az elmúlt 7 évben közel 2 millió munkahely teremtését eredményezte. Ugyanilyen felhajtóerőre és hatásra számíthatunk a fent említett fókusz témáknak köszönhetően a következő fejlesztéspolitikai ciklusban, tehát az építéságazathoz kapcsolódó szak- és felnőttképzés és felsőoktatás rugalmassága és fejlesztése kiemelt cél legyen hazánkban is.

Az Európai Bizottság kiemelt kezdeményezése a területen az ún. *Build Up Skills Initiative*, amely az energiahatékony építéshez kapcsolódó kompetenciafejlesztés nemzetközi együttműködésen alapuló programja.

A jelentés további, a tagállamok által a képzési programok kialakítása során kezelendő kihívásai:

- az építkezések 75%-án nem megfelelőek az egészségi és biztonsági feltételek;

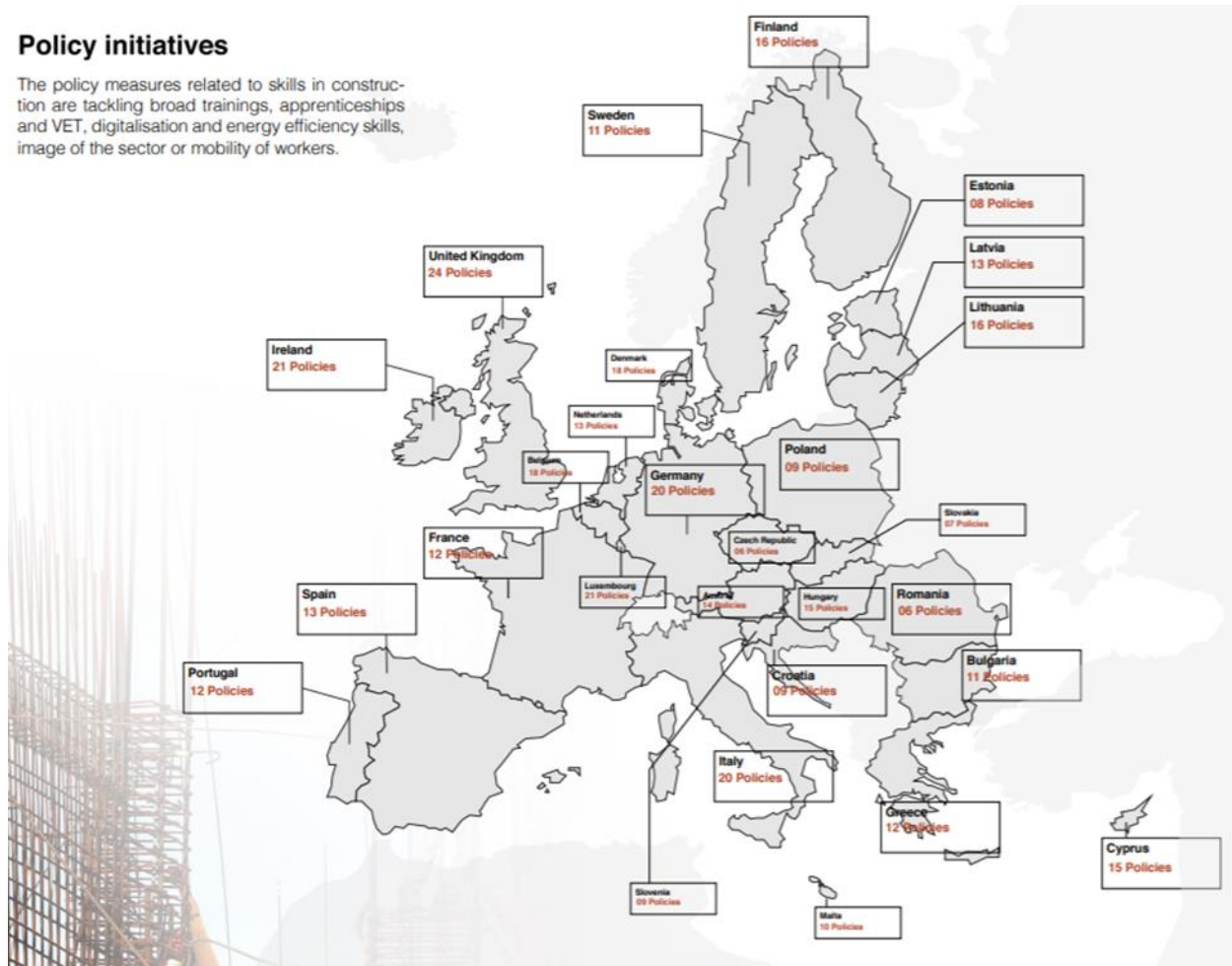
- az építkezéseken dolgozók 40%-a nem biztonságosan végzi a munkáját;
- 60%-kal növelni kell az OHS (foglalkozásegészségi és biztonsági) tematikájú képzéseket a szektorban;
- az építőipari munkások továbbképzésének társadalmi elfogadottsága minden tagállamban alacsony;
- a kapcsolódó képzések elérhetősége korlátozott a tagállamokban;
- nyelvi kompetenciák hiánya (külföldi munkavállalás) akadályozhatja, hogy a megfelelő képzésben részt vegyenek a munkavállalók illetve megszerezzék a szükséges tudást;
- a legtöbb esetben magasnak ítélik az Unióban működő építőipari cégek a képzések díjait, költségeit, különösen azokban az országokban (így Magyarországon is), ahol elaprózott az ágazat szerkezete, tehát sok a mikro vállalkozás.

A jelentés a hatékony és rugalmas képzési rendszerek kialakításának és továbbfejlesztésének kulcstényezőjeként a folyamatos köz- és magánszektor illetve ipar-oktatás együttműködést nevesíti, azzal a céllal, hogy minden tagállamban ún. **ágazati tudásközpontok** támogassák a szektor fenntartható fejlődését és elvárt gazdasági teljesítményét.

Tagállami szakpolitikai intézkedések (policies) száma a közösségi célok érvényesítésére vonatkozóan az építés ágazati szak- és felnőttképzés fejlesztésében

Policy initiatives

The policy measures related to skills in construction are tackling broad trainings, apprenticeships and VET, digitalisation and energy efficiency skills, image of the sector or mobility of workers.

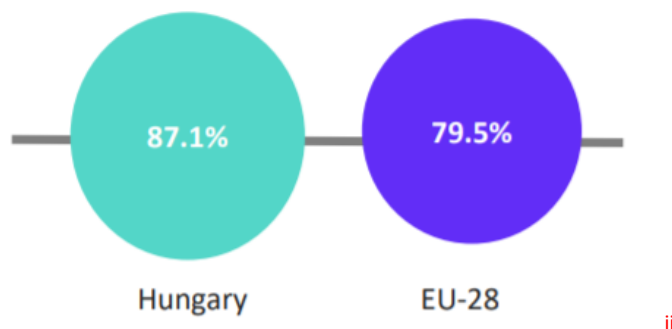

Forrás: ECO Country Fact Sheet, 2020

A 2020 májusában frissített tanulmány alapján elmondható, hogy a szak- és felnőttképzési rendszer átalakítása pozitívan hatott a hazai építés ágazathoz kapcsolódó képzésekre is, hiszen a vonatkozó intézkedések tekintetében (15 intézkedés) azon tagállamok közé tartozik Magyarország, akik hangsúlyosnak ítélik az ágazat fejlesztése szempontjából a képzési programok közösségi céloknak megfelelő fejlesztését.

Figyelemre méltó, hogy a szakképzésben végzetek ágazati foglalkoztatási esélyeit tekintve Magyarország az EU átlagnál lényegesen jobb mutatószámmal (87,1%) rendelkezik, tehát ha valaki építőipari képesítést szerez, minden bizonnyal munkát is tud találni.

A szakképzésben végzettek munkaszerzési mutatószáma Magyarországon és az EU-ban

Forrás: ECO Country Fact Sheet, 2020

Az új intézményi és szakképzési rendszerben *Szaktanulmányok* működik, 25 ágazathoz tartozó 174 alapszakmával, amelyeket kizárólag iskolai rendszerben lehet majd elsajátítani. A Szaktanulmányokban az ágazaton belüli szakmák közötti átjárhatóság, a képzési idő és a digitális kompetencia szint is helyet kap, amely így informatívabb és az európai uniós elvárásokhoz is illeszkedik. Az új intézményrendszer alapján két intézménytípus, a szakképző iskolák és technikumok végezhetnek szakképzést.

Az új szabályozás mellett bevezetésre kerül egy ún. ösztönző rendszer, mely alapján

- a nappali képzésen résztvevő tanulóknak általános ösztöndíj jár;
- a tanulmányi eredménytől függő ösztöndíjat a szakképzési munkaszerződés alapján járó havi munkabér, majd ezt követi a sikeres szakmai vizsga eredményétől függő egyszeri pályakezdési juttatás. Rászorultsági alapon illetve a jó tanulmányi eredmény alapján további ösztöndíjak lesznek elérhetők a diákoknak.

2.4. Az építésgazdaság szabályozási környezete

Az építőipar szabályozási környezete háromszintű: a kötelező jogszabályok (amelyek közül az Építési törvény emelendő ki első helyen) mellett széles körű a helyi szintű illetve önkéntesen alkalmazandó szabályozók rendszere is. Az építőipar működését jelentős mértékben meghatározzák a különböző nem normatív szabályozók, így a több mint háromezer szabvány és a 2016-ban bevezetett építésügyi műszaki irányelvek, illetve egyéb műszaki előírások. Problémát jelent a szabványok hozzáférhetősége és magyar nyelvű elérhetősége. A kihívás kezelése céljával támogatni szükséges a szabványok széleskörű fordítását, a szabványokhoz való teljes körű, elektronikus és kedvezményes hozzáférést.

2.4.1. A szabványosítás, műszaki szabályozás szervezeti háttere

I. Magyar Szabványügyi Testület

Magyarország nemzeti szabványügyi szervezete a **Magyar Szabványügyi Testület (MSZT)**, amely **köztestületként** működik a nemzeti szabványosításról szóló **1995. évi XXVIII. törvény alapján**.

Az MSZT fontosabb feladatai:

- a nemzeti szabványok kidolgozása, jóváhagyása és közzététele, módosítása és visszavonása;
- a nemzetközi szabványok nemzeti szabványként való közzététele;
- részvétel és képviselő a nemzetközi szabványügyi szervezetek munkájában;
- szaktanácsadás és szakvélemény készítése nemzeti szabványügyi kérdésekben;
- egyéb tevékenységek (irányítás rendszerek tanúsítása, képzés, konzultáció).

Az MSZT feletti törvényességi felügyeletet az innovációért és technológiáért felelős miniszter gyakorolja.

A Magyar Szabványügyi Testület képviseli Magyarországot az európai és nemzetközi szabványügyi szervezetekben, részt vesz a munkájukban, együttműködik az Európai Unió és tagállamai szabványügyi testületeivel a közösségi szabályozásból adódó kötelezettségek végrehajtása érdekében. Emellett létrehoz és fenntart nemzetközi szinten elfogadott, szabványokon alapuló tanúsítási rendszert a rendszertanúsítás terén.

Az európai **szabványosítás folyamatát az 1025/2012/EU rendelet részletezi**. A rendelet az európai szabványügyi szervezetek, a nemzeti szabványügyi testületek, a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködése, a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó európai szabványok létrehozása, az európai szabványosítás finanszírozása és az érdekcsoportoknak az európai szabványosításban történő részvétele tekintetében állapít meg szabályokat.

II. Építésügyi Műszaki Szabályozási Bizottság (ÉMSZB)

Az ágazat műszaki szabályozási feladataiban fontos szereplője az **Építésügyi Műszaki Szabályozási Bizottság** (továbbiakban: ÉMSZB). Az ÉMSZB felel a jogszabályban, vagy szabványban nem teljes körűen szabályozott építőipari területeken az építésügyi műszaki irányelvek kidolgozásáért, elfogadásáért, **feladatait az Építésügyi Műszaki Szabályozási Bizottságról szóló 6/2019. (IV. 4.) ITM rendelet részletezi**.

III. Műszaki Szabályozási Bizottság (MSZB)

Fontos eleme a hazai **KKV-k támogatásának**, hogy könnyebben, alacsonyabb költséggel hozzáférjenek azon nemzetközi szabványokhoz, amelyek vállalkozási tevékenységük ellátáshoz szükségesek. Egy tervezőmérnök sok esetben 30-40 szabványt is használ egyszerre, amelynek költsége papír alapon akár milliós nagyságrendű, míg az elektronikus hozzáférés éves díja 85 000 Ft + áfa / jelszó / év. Tekintettel arra, hogy a szabványok értékesítésére a hazai szabványosítási szervezet jogosult, állami forrásból a szabványok

kedvezményes áron (lehetőség szerint ingyenesen) történő biztosítását szükséges és lehetséges támogatni.

A fentiek biztosítására **2019. évben a 7/2019. (IV. 4.) ITM rendelettel létrehozták a Műszaki Szabályozási Bizottságot (MSZB)**, amelynek tagjai a közigazgatás szereplőin kívül a szakmai szervezetek (kamarák). Az MSZB feladata a szabványok azon körének meghatározása, amelyek kedvezményes és magyar nyelvű hozzáférhetővé válása támogatja az érintett ipari szereplők (többek között az építőipari vállalkozások) versenyképességének növelését. Az MSZB feladata emellett a jogszabály vagy szabvány által nem szabályozott tárgykörben műszaki előírások felülvizsgálata, előkészítése, megalkotása.

2.4.2. Építési termékekre vonatkozó szabályozás

Az építési termékek vonatkozásában alapvetően 2 jogszabály tekinthető irányadónak:

- *az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (CPR);*
- *275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól.*

A jelenleg közösségi felülvizsgálat alatt álló ún. CPR rendelet célja az Európai Unión belül az építési termékek szabad áramlásának biztosítása.

A betervezés és beépítés szabályozásával a 275/2013 (VII.16.) Kormányrendelet foglalkozik, amely a CPR kiegészítésének tekintendő. A kormányrendelet hatálya kiterjed az összes építési termékre (a harmonizált területhez tartozó és azon kívül eső építési termékekre egyaránt).

2.4.3. Eljárásjogi háttér

Az építéságazat eljárásjogi háttere igen összetett: számos hatósági engedélyezési és bejelentéstípus mellett a telekalakítási, a tervtanácsi és településképi bejelentési eljárások bonyolult jellege sokszor lassítja, nehezíti az építési tevékenységek megvalósítását. Az építési hatósági eljárások és bürokrácia csökkentésére vonatkozóan 2020. II. felében a Kormány egy gazdaságvédelmi intézkedéscsomagot fogadott el, amelynek köszönhetően:

- tovább egyszerűsödnek a hatósági eljárások;
- egyszerűbbé válik a közművekre történő csatlakozás;
- javul a kapcsolódó közszolgáltatások digitalizációs színvonala;
- felülvizsgálatra kerül a szabványok hozzáférhetősége és kapcsolódó intézkedési terv készül.

A szabályozási környezet felülvizsgálata azt a célt szolgálja, hogy minél könnyebben, ugyanakkor megfelelő minőségben, tervezhetően és biztonságosan lehessen Magyarországon építeni.

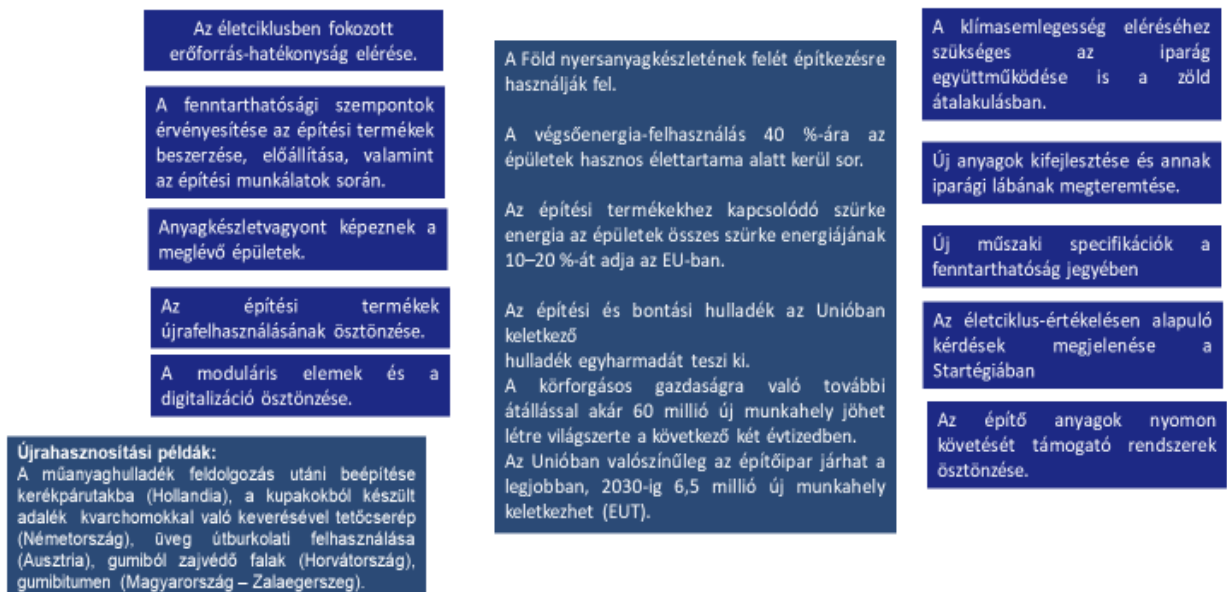
2.5. Fenntarthatóság és cirkularitás

Az építőipar a fenntarthatósági és környezeti szempontból hatalmas felelősséggel bír. Az iparágak közül az építőiparnak van az egyik legnagyobb ökológiai lábnyoma, mely több részből tevődik össze. Egyrészt az egyes alapanyagok és termékek előállítása nagy környezetterheléssel jár, másrészt az épületek részesedése a végső energiafogyasztásból és szén-dioxid kibocsátásból 40% körül mozog. Továbbá nem elhanyagolható az ágazat ökológiai lábnyoma méretében az anyagszállítás jelentősége. Az épített környezet kialakítása nagy mennyiségű erő- és energiaforrás-szükséglettel bír. Az építőipar felelős az EU teljes hulladéktermelésének több mint 35 %-ért. Ez az adat hazánkban a 2018. évi teljes képződött hulladékhhoz viszonyított mennyisége tekintetében 39,7 %.

Az építési-bontási hulladékok újrahasznosítása és az ún. másodlagos nyersanyagok (pl. meddő) hasznosítása a körkörös megoldások legfőbb kérdése. A környezetbarát építőanyagok és technológiák, a klímasemleges és közel nulla energiafelhasználású épületek kialakítása, az intelligens és fenntartható létesítményüzemeltetés illetve nem utolsósorban egy fenntarthatóbb építőipar a legfőbb horizontális célok, amelyek elérése az iparági szereplők és a közsféra innovációs együttműködésén keresztül tud megvalósulni.

Körforgásos gazdaság

Az építőipari körforgásos gazdaság célkitűzései

Forrás: ITM szerkesztés

2.6. K+F+I és technológiai korszerűsítés az építéságazatban

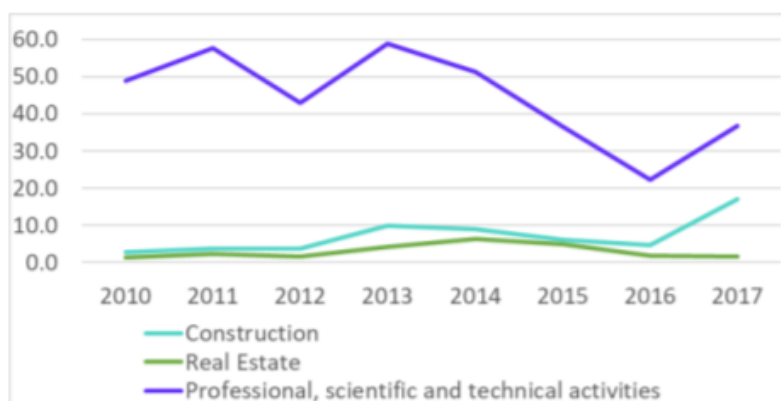
A globális verseny új feltételeinek való megfelelés kényszere jelentős változásokat hozott az elmúlt évtizedben az iparágban, illetve a következő években további átstrukturálódás várható. A leglátványosabb folyamat a klaszter-szemlélet és az ún. csavarfelhajtó hármas vagy négyes helix együttműködések elterjedése. Ezt egészíti ki az építőipari tevékenység új felfogása, amely a végső felhasználónak nyújtott tudás-alapú szolgáltatásként definiálja az építést. A cél minden szükséglet és elvárás integrálása, a teljes értéklánc-rendszer

optimalizálása, még hozzá az építmény teljes életciklusán keresztül. Ma már nem egyszerűen építési helyeken megvalósított projektek alkotják az építőipari tevékenységeket, hanem az épület funkcióinak menedzselése, az építmény „szolgáltatásainak” folyamatos fejlesztése. Hazánk a moderált (visszafogott) innovátorok közé tartozik az EU Innovation Scoreboard értékelése alapján.

Az építőipari vállalkozások kutatás-fejlesztésre fordított kiadásai 2013 és 2017 között folyamatosan és erőteljesen csökkentek, ugyanakkor 2017-ben meghaladták a 2010-es szintet. Ebben az évben a szűken vett építőipari szektor kutatói munkakörben foglalkoztatott munkavállalóinak száma a 2010-es adatok több mint háromszorosát mutatták. Ez köszönhető a kutatás-fejlesztési támogatások ösztönző hatásának.

Az építőipar és ingatlanhasznosítás K+F+I ráfordításainak alakulása (2010-2017)
(millió €)

Forrás: EU Innovation Scoreboard értékelése

Az ágazatban jellemzően az alábbi területeken végeznek kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységet:

- korszerű és környezetbarát anyagok;
- innovatív technológiák (VR és AR technológiák alkalmazása, BIM, modern, robotizált építés);
- hatékony gyártási eljárások (pl. előregyártás, készházak);
- intelligens létesítmény-üzemeltetés.

Az iparjogvédelmi bejelentések száma az elmúlt évtizedben szintén 2017-ben volt a legtöbb, habár a fejlesztéspolitikai ciklus vége miatt vélhetően a 2020-as adatok még magasabbak lesznek. (4 új kapcsolódó szabadalmi eljárást indítottak a hazai ágazati szereplők 2017-ben.)

Az építésgazdasági innovációs potenciál javulása ellenére Magyarországon nincsen olyan építőipari cég, amely az EU leginnovatívabb 1000 vállalata között lenne rangsorolva, tehát innovációs képességünk jócskán javítandó.

Az ágazatban kb. 100 innovatív vállalkozás azonosítható, melyek közül számos vállalkozás végez beton és/vagy cement termékekhez, technológiákhoz kapcsolódó fejlesztést. A fejlesztések sokféle irányba mutatnak: egyrészt alkalmasak kültéri felhasználásra (pl.: homlokzatburkolat) és belső, szerkezeti elemekként való hasznosítására, másrészt kész, beton alapanyagú termékek (például szaniterek) gyártására is.

Az épületek egy-egy alkotóelemére vonatkozó innovatív fejlesztések keretén belül több vállalkozás is foglalkozik padlóburkolatok, falazóelemek, támfalak és tartók fejlesztésével, továbbá az innovációk között hét olyan termék található, amely faházak, mobilházak gyártásához kötődik.

Az innovatív termékek egy csoportját kifejezetten a megújuló energia, fenntarthatóság és környezettudatosság jegyében fejlesztik, fejlesztették. Ide tartozik a szolár energia felhasználásának és tárolásának fejlesztése, moduláris jellegű technológia kutatása, betonipari hulladékok hasznosítása, továbbá annak a technológiának a kidolgozása, amely segíti az építőipari alapanyagok előállításánál keletkező káros anyagok (pl.: szén-dioxid) kibocsátásának csökkentését.

A hőszigetelés megoldására irányuló fejlesztések folyamán dolgozták ki a hőszigetelő zsut, a hőszigetelő bevonatokat, illetve a szabályozható, elektromos, beltéri fűthető tapétát. Ezzel a típusú fejlesztéssel csökkenti a költségeket az energiahatékonyság miatt.

A vállalkozások több esetben fordítják kutatás-fejlesztési erőforrásukat gyártási technológia fejlesztésére telephelyfejlesztésre, valamint prototípusfejlesztésre. Míg előbbi kategóriák egy már meglévő terméket, technológiát fejlesztettek tovább, felhasználva a legmodernebb technológiát, addig az utóbbinál teljesen új ötleten, koncepción alapulnak. A vállalkozások a profiljukba illő termék fejlesztésébe kezdenek, mely környezetkímélőbb és energiatakarékosabb. Ezek a fejlesztések széles skálán mozognak, található köztük beton alapanyagú prototípusfejlesztés és acélt felhasználó kutatás is.

A technológiai fejlődésnek köszönhetően az építésgazdaságban is átalakulnak a munkakörök, a legalacsonyabb szinten is szükség van magas szintű technológiai ismeretekre és digitalizációs készségekre. A robotizáció, automatizáció, VR (Virtuális Valóság) és AR (Kiterjesztett Valóság) alapú technológiák, eljárások, az épület és létesítmény-információ modellezés, a beruházások korszerű menedzsmentje, az energiahatékony technológiák, anyagok és azt támogató szolgáltatások olyan kompetenciákat kívánnak, amelyeket csak egy rugalmas, tudás-alapú ágazat és gazdaság tud lekövetni.

A meghatározó innovációk ágazati elterjesztésének egyik leghatékonyabb eszköze a demonstráció és szemléletformálás. Az építőipari konferenciák, kiállítások (pl.: Construma), innovációs versenyek (pl.: innovatív egyetemi házépítő verseny – Solar Decathlon 2019 és kapcsolódó ÉMI Mintaház Park Szentendrén) és célcsoport-specifikus kiadványok, közlemények, útmutatók jelentősége nagyon nagy. Fontos, hogy az értéklánc minden szereplőjének ismeretbővítésére van szükség ezen a területen.

A vállalkozások kapcsolódó kompetenciáinak és technológiai felkészültségének fejlesztését uniós és nemzetközi támogatási programok is segítik. 2018-tól a Kormányzat az ÉPÍTŐ1-4 ágazati támogatási programokban mintegy 386 hazai többségi tulajdonú vállalkozás ilyen irányú fejlesztését 26,1 mrd forinttal támogatta annak érdekében, hogy az innovatív technológiák alkalmazásán, gépesítésén és a munkavállalók képzésén keresztül hatékonyságjavulást érjen el az ágazat és termelékenységére illetve innovációs képessége

javuljon. A program 2021-ben folytatódik, további 12 mrd forint áll rendelkezésre az ágazat technológiai korszerűsítése céljával.

Az ágazati igényeket kielégítő kompetencia-fejlesztési, képzési háttér kialakítása az ipari szereplőkkel való szorosabb együttműködést kíván, ezért számos közép- és felsőoktatási intézmény indult el a modellváltás és a stratégiai ipari együttműködésekre alapozott fenntartás és működés irányába. Kiemelendő a duális képzési programokban való részvétel és a Felsőoktatás-Ipar Együttműködési Központok létrehozásában és működtetésében rejlő potenciál, hogy az ágazat kihívásaira egyértelműen reagálva, az ipari szereplők az egyetemekkel együttműködésben alakítanak ki olyan tudás-központokat, amelyek támogatják az adott (így az építési) ágazat fejlődését, hatékonyságát, fenntarthatóságát. A FIEK-ek így az ágazat-orientált kutatás-fejlesztés, innováció, innováció demonstrációja, oktatás-képzés tudásközpontjaivá válnak. A Miskolci Egyetemen található a közel 5 milliárd forint támogatással megvalósuló egyik építőiparhoz kapcsolódó felsőoktatás-ipar együttműködési központ, amely fókuszában az alábbi fejlesztési témák állnak: [RP-1] korszerű anyagok és vizsgálataik; [RP-2] modern anyagtechnológiák; [RP-3] intelligens irányítás és automatizálás. A projekt keretében innovatív és környezetbarát szigetelőanyagok, betonelemek és intelligens létesítményüzemeltetési rendszer-modell fejlesztése történik. A FIEK-ek alapvető célja, hogy a támogatott projekt zárása után is eredményesen és megtérülő módon szolgálják ki az iparági szereplők igényeit és támogassák fejlesztéseiket.

Ezek mellett az Európai Unió Horizont 2020 programja meghatározó az innovációs tevékenységek ösztönzésében. Sajnos a hazai részvétel jelentősen elmarad a várttól, de a hazai szereplők közül a műszaki felsőoktatási intézmények és az állami kutatóintézetek (Bay Zoltán NKFT, ÉMI NKFT) eredményesen valósítanak K+F+I projekteket a nemzetközi együttműködésen alapuló keretprogramon belül. Az új keretprogram 2021. januártól indul és 20%-kal több forrás, mindösszesen 100 milliárd euró szolgálja a tagállamok együttműködésére alapozott K+F+I projektek megvalósítását. A program 5 célterülete közül kettő közvetlenül kapcsolódik az építésgazdasághoz:

1. klímaváltozáshoz való alkalmazkodás;
2. klímasemleges gazdaság és okos városok.

Mivel a teljes forrás 30%-ának a klímasemlegességhez szükséges kapcsolódnia az Európai Bizottság döntése alapján, ezért az építéságazati szereplők kiemelt szerepet kapnak a program megvalósításában.

3.A 2019-ben elfogadott Építésgazdasági Stratégia megvalósulásának értékelése

3.1. A 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

Az építésgazdaság általános fejlesztését, az építőanyagok hazai gyártását és a hazai építőipari alapanyag-kitermelés támogatását célzó stratégiáról és a hazai építőipari vállalkozások hatékonyságnövelésére irányuló forrás biztosításáról szóló 1031/2018. (II. 8.) Korm. határozat és azt módosító 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat alapján a Stratégia megvalósításához szükséges intézkedések végrehajtásáról született döntés. A kormányhatározatban szereplő intézkedések az alábbiak szerint valósultak meg.

3.2. A tervezett intézkedések megvalósulásának bemutatása

3.2.1. Az építésgazdaság általános fejlesztése érdekében tervezett és megvalósított intézkedések

Volumenbecslés

„Az innovációért és technológiáért felelős miniszterrel együttműködve, az ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: ÉMI Kft.) és a Beruházási Ügynökség bevonásával gondoskodik – a Központi Állami Beruházás Ellenőrzési Rendszer felhasználásával is – az állami és önkormányzati magasépítési infrastrukturális beruházások 2023-ig tartó időszakra vonatkozó volumenbecslését is tartalmazó adatbázis elkészítéséről, valamint annak folyamatos aktualizálásáról, továbbá a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő zártkörűen működő Részvénytársaság a NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság bevonásával vizsgálja meg az a) alpont alapján elkészítendő adatbázis mélyépítési- és vonalas infrastruktúra beruházásokra történő kiterjesztésének lehetőségét és feltételrendszerét;

Felelős: az a) alpont tekintetében a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter és az innovációért és technológiáért felelős miniszter

a b) alpont tekintetében a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter

Határidő: 2019. október 31.²”

Megvalósítás státusza

Az építésgazdaság általános fejlesztését, az építőanyagok hazai gyártását és a hazai építőipari alapanyag-kitermelés támogatását célzó stratégiáról és a hazai építőipari vállalkozások hatékonyságnövelésére irányuló forrás biztosításáról szóló 1031/2018. (II. 8.) Korm. határozat módosításáról szóló 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat (a továbbiakban: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat) 1.1. a) alpontjában a Kormány – az építésgazdaság általános fejlesztése érdekében – felhívja a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli minisztert, hogy az innovációért és technológiáért felelős miniszterrel együttműködve, az ÉMI Kft. és a Beruházási Ügynökség bevonásával gondoskodik – a Központi Állami Beruházás Ellenőrzési Rendszer [a továbbiakban: KÁBER] felhasználásával is – az állami és önkormányzati magasépítési infrastrukturális beruházások 2023-ig tartó időszakra vonatkozó volumenbecslését is tartalmazó adatbázis elkészítéséről, valamint annak folyamatos aktualizálásáról.

² Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

A 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat 1.1. b) alpontjában a Kormány felhívja a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli minisztert, hogy a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő zártkörűen működő Részvénytársaság a NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság bevonásával vizsgálja meg az a) alpont alapján elkészítendő adatbázis mélyépítési és vonalas infrastruktúra beruházásokra történő kiterjesztésének lehetőségét és feltételrendszerét.

2019. év novemberére készült el az jelentés tervezet, melynek célja az építésgazdasági stratégiában az építésgazdaság fejlesztése érdekében megfogalmazott intézkedési javaslatok közül a „Piacteremtés – a megrendelés-állomány és az ágazati kapacitások egyensúlyának megteremtése” szakpolitikai cél elérése érdekében megfogalmazott egyik intézkedés végrehajtása. Az építésgazdasági stratégia szerint az építőipari megrendelés-állomány és az ágazati kapacitások egyensúlya megteremtésének alapja a keresleti oldalon az, hogy az állami és önkormányzati építőipari beruházások volumene, időbeli ütemezése megismerhető legyen.

A volumenbecslést tartalmazó adatbázis létrehozásához első lépésként meghatározásra került az állami és önkormányzati magasépítési (infrastrukturális) beruházások, illetve a mélyépítési és vonalas infrastruktúra beruházások fogalma és köre. Az állami és önkormányzati magasépítési beruházások fogalmának meghatározásához az állami magasépítési beruházások megvalósításáról szóló 2018. évi CXXXVIII. törvény 1. §-ában rögzített fogalmak kerültek alkalmazásra. A mélyépítési és vonalas infrastruktúra beruházások körének meghatározásakor a KÁBER adattartalmát szabályozó, az állami beruházások központi nyilvántartásáról és ellenőrzéséről, valamint az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 469/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet [a 469/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet] 1. mellékletében szereplő sajátos építményszakfajta fogalma került alapul vételre, amely összhangban áll az építésügyi szabályozás fogalomhasználatával.

Az elmúlt időszak (2014-2018) építőipari beruházási volumenének megállapításához a vizsgált évek költségvetési törvénye és a költségvetési törvény végrehajtásáról szóló törvény (zárszámadás) került alapul vételre. Az egyes fejezetek felhalmozási kiadásából és fejezeti kezelésű előirányzataiból kiválogatásra kerültek azon tételek, amelyek építési beruházás megvalósítását célozták.

Az így kapott értékek mutatta trendet és a 2019. évre vonatkozó költségvetési törvényt alapul véve került meghatározásra az építési beruházások 2019. évi volumene. A következő év becsült értékének megállapításához a 2020. évre vonatkozó költségvetési törvényt és a Gazdaságkutató Zrt. beruházásokra valamint építési szerelési tevékenységre vonatkozó 2020. évi prognózisa került alapul vételre, mely a korábbi évek enyhén gyengülő növekedési ütemét követően, a növekedési ütem jelentős csökkenését vetítette előre. A 2021-2023 évekre pedig – feltételezve, hogy az elkövetkező költségvetési ciklusban közel azonos szinten maradnak az EU-s támogatások – óvatos becsléssel lassú emelkedő tendenciával számoltak.

Az állami és önkormányzati beruházások 2019-2023. évi volumenbecslése beruházásonkénti adatszolgáltatással pontosítható, illetve jelentős változást eredményezhet a még részleteiben nem ismert EU-s költségvetés hatása.

A költségvetési törvényre alapozott volumenbecslés készítése során együtt kerültek kezelésre a magasépítési, valamint a mélyépítési és vonalas infrastruktúra beruházások. Ezek

arányának meghatározását a KÁBER-ben nyilvántartott beruházások megoszlása alapján végezzék (magasépítési beruházások 44%, mélyépítési és vonalas infrastruktúra beruházások 56%).

A Közigazgatási Államtitkári Értekezlet 2020. január 7-ei ülésén 17. napirendi pontként megtárgyalta az állami és önkormányzati magasépítési infrastrukturális beruházások 2023-ig tartó időszakra vonatkozó volumenbecsléséről szóló jelentést, melynek vonatkozásában utóegyeztetést rendelt el a Pénzügyminisztérium azzal, hogy a Gazdasági Kabinet ülésére egy kiegészített, világos, jól strukturált célokat bemutató, előremutató jelentés benyújtása szükséges.³ A kapcsolódó szakmai egyeztetések után a módosított jelentés elkészült.

Az intézkedés megvalósult ill. teljesítése folyamatos.

Modern Építésgazdaság Platform

*„Az építőiparban alkalmazandó modern technológiák hazai bevezetése és elterjesztése érdekében, a magasépítési és mélyépítési ágazatok különböző szakmaspecifikus igényeinek figyelembevételével, szakértők és szakmai szervezetek bevonásával **hozza létre a Modern Építésgazdaság Platformot,***

gondoskodik a Modern Építésgazdaság Platform működéséhez a 2019. és 2020. évben szükséges évi 100 000 000 forint költségvetési forrás biztosításáról;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: az a) alpont tekintetében 2019. július 31.

a b) alpont tekintetében a felmerülés ütemében⁴”

Megvalósítás státusza

Az Innovációs és Technológia Minisztérium Gazdaságért és Szabályozásért felelős Államtitkársága tanácsadói megbízást adott az ÉMI Építőipari Minőségellenőrző Nonprofit Kft. részére, hogy tegyen javaslatot a Modern Építésgazdasági Platform létrehozására vonatkozóan. A felek között létrejött vállalkozási szerződés keretében elkészítésre került javaslat 2019. decemberében került teljesítésre és átadásra.

A javaslat többek között az alábbiakat tartalmazta:

- Működési koncepciót és ügyrendet;
- A MÉP alakuló ülésének programtervezetét
- Javaslat a helyszínre, Célközönségre, meghívotti névsorra
- Az előkészített meghívókat;
- A MÉP 2020 évi programtervét és működési javaslatát, valamint
- A MÉP arculati elemit.

Az előkészített javaslat a Minisztériumon belüli szervezeti átalakítást és struktúraváltást (a 2019 december 14-ig a Gazdaságért és Szabályozásért felelős Államtitkárság által ellátott feladatok egy része az új, az Építésgazdaságért, infrastrukturális környezetért és

³ Forrás: ITM Kormányjelentés

⁴ Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

fenntarthatóságért felelős Államtitkárság hatáskörébe került) követően nem került megvalósításra, mivel az új Államtitkárság a feladatportfólió áttekintését követően, 2020. elején, **az ágazati stratégia felülvizsgálatát és egy új, széleskörű szakmai és ágazati egyeztetésen alapuló stratégia létrehozását és megvalósítást tűzte ki célul.**

(Az előkészített javaslatra 2019. évi költségvetés terhére 15 748 031 Ft + 27% Áfa került felhasználásra a teljes feladatra biztosítandó 100 millió forintból.)

Az intézkedés így csak részlegesen tudott megvalósulni.

BIM

„A Kormány felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy az innovációért és technológiáért felelős miniszterrel és a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszterrel együttműködve vizsgálja meg az épületinformációs tervezés (Building Information Modeling – BIM modell) és a „tervez és épít” (Design&Build) konstrukció alkalmazásának célszerű területeit és feltételeit, kötelezővé tételének lehetőségét bizonyos közbeszerzési összeghatár fölött, továbbá vizsgálja felül a tervszolgáltatásra vonatkozó követelmények rendszerét,

továbbá vizsgálja meg a tervezői és kivitelezői szakma gyakorlásának feltételrendszerét és felelősségi rendszerét meghatározó szabályozást, és készítsen előterjesztést a Kormány számára a megrendelők, a tervezők és az építőipari vállalkozások számára kedvező módosításokra,

a szakmai kamarák bevonásával vizsgálja meg az építőipari kivitelezőkre és tervezőkre vonatkozó kötelező felelősségbiztosítási keretrendszer kiterjesztésének lehetőségét,

a szabálytalan kivitelezések visszaszorítása és az elszámolási viták hatékonyabb rendezése érdekében vizsgálja felül az ágazati szakmai felelősségi szabályozást és tegyen javaslatot a megrendelések szabályszerű és hatékony teljesítése érdekében szükséges jogszabály-módosításokra;

Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter

innovációért és technológiáért felelős miniszter

nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter

Határidő: 2019. december 31.⁵”

Megvalósítás státusza

Az Innovációs és Technológia Minisztérium Gazdaságért és Szabályozásért felelős Államtitkársága tanácsadói megbízási szerződést kötött az ÉMI Építőipari Minőségellenőrző Nonprofit Kft. -vel, többek között, hogy a tanácsadói tevékenység keretében vegyen részt a MÉP (Modern Építésgazdaság Platform) létrehozásának fő célját, az építőiparban alkalmazandó modern technológiák bevezetését és elterjesztését szolgáló BIM stratégia kidolgozásában. A felek között létrejött vállalkozási szerződés keretében elkészítésre és 2019. decemberében a MÉP javaslattal együtt átadásra került az ÉMI BIM stratégia

---

⁵ Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

kidolgozásában és előkészítésében való közreműködése, az előkészítési feladatok ismertetése.

A további három feladatelemre vonatkozóan előterjesztés, javaslat nem került a Kormány elé beterjesztésre 2019. december 31 napjáig.

A BIM-re vonatkozó javaslat a 2020 évet érintő pandémiás gazdaságvédelmi akcióterv keretein belül a GVOT által került előkészítésre.

Az intézkedés részlegesen került megvalósításra az 1906/2020. (XII. 15.) Korm. határozatban foglaltak szerint. A feladat végrehajtása a Nemzeti BIM útvonalterv elkészítésén és megvalósításán keresztül érvényesül.

Az építőipari vállalkozások munkaügyi és adóügyi, valamint munkavédelmi ellenőrzéseinek hatékonysága

„A Kormány felhívja a pénzügyminisztert, hogy az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával, a hazai építőipari vállalkozások versenyképességének növelése érdekében tegyen intézkedéseket az építőipari vállalkozásoknál lefolytatott munkaügyi és adóügyi, valamint munkavédelmi ellenőrzések hatékonyságának növelésére és vizsgálja felül az ellenőrzések során feltárt szabályszegésekhez kapcsolódó szankciórendszert;

Felelős: pénzügyminiszter, innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2019. augusztus 31.”

Megvalósítás státusza:

Az intézkedés nem került megvalósításra.

3.2.2. Az építőanyagok hazai gyártása és a hazai építőipari alapanyag-kitermelés támogatása érdekében

Kavics és sóder kitermelések

*„A kormány felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, valamint a világörökségi vagy világörökségi várományos terület érintettsége esetén a Miniszterelnökséget vezető miniszter bevonásával **azonosítsa a Közép-magyarországi régióban, valamint a közvetlen közelében található olyan területeket, ahol a kavics és sóder kitermelésének mértéke a környezetvédelmi, földvédelmi és világörökségi szempontok figyelembevételével is jelentősen növelhető, és mérje fel azon bányavállalkozások fejlesztési igényeit, amelyek a kitermelés mennyiségi növelését meg tudják valósítani;***

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter, Miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: 2019. szeptember 30.⁶”

Megvalósítás és státusz:

A feladat végrehajtása a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat bevonásával megtörtént.

---

⁶ Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

A bányászati tevékenységet jogszabályok alapján kizáró és feltételesen kizáró (együttesen korlátozó) tényezők befolyásolhatják. A bányatelkek elemzése alapján Pest megyében a 74 bányatelekből:

- **46 bányatelken jelenleg még nincs termelést teljesen kizáró külső tényező**
- 21 bányatelken semmilyen korlátozás nincs
- 25 bányatelken feltételesen kizáró tényező van
- **28 bányatelken vannak olyan kizáró tényezők, amelyek a nyersanyag kitermelését megakadályozzák.**

Az építőipari ásványi nyersanyagok vonatkozásában az összes ásványi nyersanyag hozzáférését befolyásoló tényező és a földtani ismertség szintjét is figyelembe véve az alábbi vélt vagyon prognosztizálható Pest megyében:

Pest megyében kavics vonatkozásában az összes ásványi nyersanyag hozzáférést befolyásoló tényező és a földtani ismeretség szintjét is figyelembe véve 2 623 millió m³ reménybeli vagyon prognosztizálható. Homok vonatkozásában ugyanígy a prognosztizálható vélt vagyon 4 692 millió m³.

Fejlesztési igények:

- Szakképzett munkaerő hiányának mérséklése;
- Bányák gépi berendezéseinek, technológiáinak cseréjéhez/korszerűsítéséhez pályázati lehetőség biztosítása valamennyi bányavállalkozás számára;
- Állami beruházások tervezése középtávon (5 év), amelyhez kapcsolódóan megvizsgálják, hogy az adott régióban miből mennyire van szükség. Ehhez kapcsolódjon bánya/lelőhely kapacitás ellenőrzés. Kiszámíthatóság – tervezhetőség;
- Ásványvagyon stratégia megalkotása, védett ásványi nyersanyag fogalmának megalkotása;
- Nehézgépkezelői jogosítvány elfogadható legyen a bányákban;
- Díszítőkő-bányászat támogatása (akár olyan szinten is, hogy állami megbízásból végzett műemléki épületrekonstrukcióhoz ne külföldről származó díszítőköveket használjanak fel).⁷

Kavics-, sóder- és homokbányák megnyitását szabályozó jogszabályi környezet felülvizsgálati javaslata

„A kormány felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy az agrárminiszter, a Miniszterelnökséget vezető miniszter és a belügyminiszter bevonásával tegyen javaslatot a hatályos kavics-, sóder- és homokbányák megnyitását szabályozó jogszabályi környezet felülvizsgálatára annak érdekében, hogy az építőipari kivitelezésekhez szükséges mennyiségű nyersanyag folyamatosan rendelkezésre álljon;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter, agrárminiszter, Miniszterelnökséget vezető miniszter, belügyminiszter

---

⁷ Forrás: ITM Kormányjelentés

Határidő: 2019. szeptember 30.⁸

Státusz:

Az építőipari nyersanyag kitermelés elősegítése érdekében az ITM 2020 decemberében konkrét intézkedési és jogszabály módosítási javaslatokat fogalmazott meg a teljes hazai építőipari alapanyag kitermelés támogatása érdekében, amelyet az Országgyűlés elfogadott. Az érintett jogszabályok módosítása is hozzájárul a kiemelt projektekhez szükséges építőipari alapanyagok kitermelésnek előszítéséhez, valamint a hazai építőipar alapanyag szükségleteinek biztosításához.

2020. évi CLXI. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról:

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvt.) 12. § (1) bekezdés b) pontja szerint a bányászati kutatás és kitermelés, valamint az ezekkel összefüggő bányászati melléktevékenység az állam kizárólagos gazdasági tevékenysége. Az állami vagyonnal való felelős gazdálkodással kapcsolatos kritériumokat, az eredményesség, hatékonyság követelményét az Nvt. általános elvárásként fogalmazza meg.

A nemzeti vagyonnak minél pontosabb ismerete és értékelése, valamint annak szükség- és észszerű használata társadalmi érdek. Ahhoz, hogy az állam a bányászati úton elérhető természeti erőforrásait „jó gazda” gondosságával hasznosítsa, szükséges az indokolatlan területfoglalások megszüntetése és egyes bányászati tevékenységgel érintett ingatlanokon az állam elővásárlási jogának biztosítása. A törvénymódosítás hazai építőipari alapanyag kutatásának és kitermelésének támogatása érdekében történt.

- a nemzeti vagyonba tartozó vizek medrében végzett mederanyag eltávolítása nem minősül bányászati tevékenységnek, így a fenntartási feladatok ellátása során eltávolított mederanyag esetleges építőiparban történő hasznosításának eljárása egyszerűsödött.
- az engedélyezési eljárás egyszerűsítése során bevezetésre került, hogy az építőipari nyers- és alapanyagok kutatása esetében a kutatási tevékenység csak előkutatás keretében végezhető. Az építőipari nyers- és alapanyag esetén az előkutatás bejelentés alapján folytatható.
- Bevezetésre kerültek a bejelentésen alapuló előkutatás szabályai.
- Az építőipari nyers- és alapanyagokra megállapított bányatelkek esetében az üzemszerű kitermelés megkezdése határidejének csökkentése volt szükséges az általános 5 éves határidőtől eltérően az állam nyersanyagszükségletének kielégítése érdekében.
- szabályozással biztosítható az is, hogy a nevezett hatósági eljárás során az állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv időben tudomást szerezzen az építőipari nyers- és alapanyagok esetében a hatósági eljárás megindításáról, és amennyiben részéről szükséges, igénybejelentéssel élhessen.
- Az építőipari nyers- és alapanyagokra megállapított bányatelteken folytatott kitermelés biztosítása és az indokolatlan területfoglalások megakadályozása érdekében a kitermelés hatósági engedéllyel történő szüneteltetésének a megszüntetése, a kitermelés szüneteltetésének a 4. évtől a bányászati jog törlése

---

⁸ Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

kerül és a kitermelés szüneteltetésének első félévétől a kieső bányajáradék mértékét megemeltük.

- A bányászati tevékenység szabálytalan végzéseinek eseteit kiegészítette a felügyeleti díj meg nem fizetésével.
- Ügyféli jogállás biztosítása szükséges a bányászati joggal érintett ingatlan tulajdonosának az építőipari nyers- és alapanyag esetében a hatósági engedély alapján gyakorolt bányászati jog átruházásához való hozzájárulás iránti eljárásban is.
- A törvény 49. § 55. pontjában meghatározott ásványi nyersanyagra vonatkozó bányászati joggal érintett ingatlan tulajdonjogának átruházása esetén a Magyar Állam elővásárlási joga biztosításra került a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás elősegítése érdekében.
- Az „állami elővásárlási jog szempontjából védettnek minősülő ingatlanokat érintő bányatelkek vonatkozásában bányászható ásványi nyersanyagok” és az „építőipari nyers- és alapanyagok” fogalom meghatározása, amely elősegíti a jogi szabályozás gyakorlati alkalmazását.
- A törvény átmeneti rendelkezéssel is kiegészült, mert az ebben hivatkozott rendelkezések tartalmilag már a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvényben is szerepelnek, így e módosítások alkalmazása már a folyamatban levő ügyekben is alkalmazandóak. Szükséges rögzíteni, hogy a többi módosítás viszont csak a hatályba lépést követően kezdődő jogviszonyokban és ügyekben alkalmazható a visszaható hatály tilalmának elve miatt.
- A törvenymódosítás tartalmazott egy felhatalmazó rendelkezést az állami elővásárlási jog gyakorlásának részletszabályainak megalkotására.

A törvenymódosítás miatt a **706/2020. (XII.30) Korm. rendelet** gondoskodik az egyes bányászati tárgyú kormányrendeletek módosításáról (részletszabályok). A Kormányrendelet mellékletei tartalmazzák

- az ásványi nyersanyagvagyon ismeretességi kategorizálása során alkalmazandó követelményeket
- tartalmazza az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia fajlagos értékének, valamint az értékszámítás módjának meghatározásáról szóló 54/2008. (III. 20.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat módosítását és kiegészítését (vegyes, kevert nyersanyagok)
- a bányafelügyelet bányászati szakigazgatással kapcsolatos engedélyezési eljárásokban a kormányhivatal által vizsgált szakkérdéseket (3. melléklet a 161/2017. (VI. 28.) Korm. rendelethez)
- az egyes közigazgatási hatósági eljárásokban közreműködő szakhatóságokat (1. melléklet az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelethez)

A Magyarországon beépítésre kerülő építési termékek jelenlegi jogi szabályozási környezetének a felülvizsgálata

„A Kormány felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a Miniszterelnökséget vezető miniszterrel együttműködve a Magyarországon beépítésre kerülő

építési termékek vonatkozásában a jelenlegi jogi szabályozási környezetet vizsgálja felül, az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. március 9-i 305/2011/EU rendelet (a továbbiakban: 305/2011/EU rendelet) szerint kiállítandó teljesítménynyilatkozatok egy kereshető paraméterekkel rendelkező központi adatbázisba történő kötelező adatszolgáltatás előírása érdekében és a vizsgálat eredményeképp készítsen előterjesztést a Kormány számára,

az ÉMI Kft. bevonásával gondoskodjon az adatbázis létrehozásáról és működtetéséről, és biztosítsa a fejlesztéshez szükséges 120 000 000 forint forrást;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

Miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: az a) alpont vonatkozásában 2019. október 31.

a b) alpont vonatkozásában 2020. június 30.⁹

Megvalósítás és státusz

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium az építésgazdasági stratégia végrehajtása érdekében 2019 augusztusában az ÉMI Minőségellenőrző Nonprofit Kft. feladatául tűzte ki az építési termék teljesítménynyilatkozatok adatbázisának létrehozását és működtetésének előkészítését.

Az ÉMI a szükséges előkészítéseket az alábbiak alapján végezte el:

Szabályozási környezet ismertetése:

Az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról, a teljesítménynyilatkozatainak kiállításáról az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelet (a továbbiakban: CPR) rendelkezik, amelynek felülvizsgálata (Magyarország részvételével, tagállamok közötti együttműködés keretében) folyamatban van. A CPR azon építési termékek forgalmazására és forgalomba hozatalára vonatkozik, amelyeket lefed valamely harmonizált európai szabvány vagy európai értékelési dokumentum. A hazai szabályozásunk a 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályait határozza meg. Látszik, hogy a 275/2013 (VII. 16.) kormányrendelet szélesebb termékskálát fed le, gyakorlatilag – a 7. §-ban felsorolt kivételektől eltekintve – minden építési terméknel előírja a teljesítménynyilatkozatot, melynek alapja lehet harmonizált európai szabvány, európai vagy nemzeti műszaki értékelés, valamint bizonyos esetekben – a gyakorlatban ritkán fordul elő – nem harmonizált európai szabvány, nemzetközi szabvány vagy magyar szabvány.

A teljesítménynyilatkozat kiállítása a gyártó feladata, valamint az abban foglaltak valóságtartalma is gyártói felelősség. A gyártónak lehetősége van papír alapon, vagy elektronikusan elkészíteni a teljesítménynyilatkozatot.

A teljesítménynyilatkozatra vonatkozó formai-tartalmi követelmények a 305/2011/EU rendelet 3. mellékletében mintaként szerepelnek. Ezt a mintát a Bizottság 574/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete 2014. V. 31-től módosította.

---

⁹ Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

2012-ben, a 275/2013. (VII.16.) Korm. rendelet előkészítéséhez a MÉASZ közvetítésével az ÉMI azt a feladatot kapta, hogy a CPR, IV. Melléklete (Termékkörök és a műszaki értékelést végző szervekre vonatkozó követelmények) 1. táblázatában megadott termékkörök szerinti felosztásban dolgozza fel az építési termékeket és tegyen javaslatot arra, hogy

- melyek azok termékjellemzők, amelyeket az adott építési termékeknél adott felhasználási területen a teljesítménynyilatkozatban deklarálni kell, és
- melyek azok termékjellemzők, amelyeknél magyarországi felhasználásra küszöbértéket kell előírni.

Ez az építési termék termékkörök szerinti termékjellemzők rendszerezése szolgálta a 275/2013 (VII. 16.) Korm. rendeletének alapját, ez az adattábla ma is rendelkezésre áll, áttekintése, szükség szerinti kiegészítése és átdolgozása után a feladatellátáshoz felhasználható.

Az ÉMI Nonprofit Kft. (továbbiakban ÉMI) a lakosság tájékoztatása érdekében, teljesítménynyilatkozat témakörben EMILI füzetet készített, ma is megtalálható elektronikus felületen és nyomtatott formában is.

Jelenleg az ÉMI a CPR rendelet felülvizsgálatában, továbbá a termékinformációk egységes adatbázisának és platformjának (műszaki adat- és információtár) koncepcionálásában és kialakításában vesz részt nemzeti szakértőként.

Adatbázis szükségessége

Jelenleg gyakran előfordulnak mind formai, mind tartalmi szempontból hibás teljesítménynyilatkozatok, mivel ezek hatékony és rendszeres nem megoldott. Sem a hatóságok, sem az ÉMI nem vizsgálhatja a megfelelőségüket, amíg nem merül fel indokolt kétely. Ugyanakkor a gyakorlati tapasztalat azt mutatja, hogy sok gyártó nem megfelelően készíti el azt. Ez gyakran jóhiszemű tévedés, aminek elkerülésében szakmai segítségnyújtás, tanácsadás sokat tudna segíteni. Ez a projekt vonatkozásában lehet személyes – ügyfélszolgálat szerű – támogatás, vagy az adatbeviteli felület olyan kialakítása, amely egyszerűen és átláthatóan vezeti végig a felhasználót a folyamaton.

A másik gyakori probléma a teljesítménynyilatkozatok hozzáférhetősége, közzététele. Gyakori hiba, hogy a kivitelezés során az építési naplóba nem annak a terméknek a teljesítménynyilatkozata kerül feltöltésre, amit végül beépítenek. Az adatbázis vonatkozásában valóban kockázatos, hogy, amennyiben a felhasználók számára szabadon hozzáférhető, megkönnyítheti a visszaéléseket. Ennek elkerülésére szükséges eljárásokat kidolgozni. (pl.: szigorúbb bejelentkezési rendszer, letöltés korlátozása, stb)

A termékek nyomon követhetőségét, minőségbiztosítását, a hazai építési termékek, termékcsoporthoz népszerűsítését, az építési folyamatban résztvevők munkájának segítségét szolgálhatja egy az építési termékek minden műszaki információjához, teljesítménynyilatkozatához, szabályozási dokumentumaihoz való hozzáférést biztosító naprakész, online és modern platformon elérhető adat- és információtár.

Kapcsolódó ágazati kezdeményezések

FAPEDIT

<http://fapedit.hu/>

A fapedit.hu domain és weboldal tulajdonosa: OPTIMA ARCHITEKT Bt.

A FAPEDIT egy online teljesítménykiírás szerkesztő program, amely folyamatosan frissülő építőipari termékadatbázissal rendelkezik. Az adatbázisban konkrét termékek találhatók, és a gyártótól származó teljesítménynyilatkozatokban szereplő adatokat tartalmazza, így megbízhatónak tekinthető. A programmal ezen felül nem csak konkrét termékek, hanem teljesítményjellemzők is kiírhatók: a terméknevek elrejtethők és a termékjellemzők az adatbázisban kereshetők és módosíthatók. A program könnyíti a teljesítménykiírás és a termékkiválasztás folyamatát, mivel a megadott elvárásoknak megfelelően terméket ajánl a tervezőnek.

A FAPEDIT adatbázis csak olyan termékjellemzőket tartalmaz, amelyekért a gyártók/forgalmazók felelősséget vállalnak azáltal, hogy a teljesítménynyilatkozataikban kiadják őket. A FAPEDIT felhasználói tehát egyenesen a gyártók által rendelkezésre bocsátott adatokkal dolgozhatnak.

CPR adattár

<https://cpr.hu/frontend/web/>

Kiadó és rendszertulajdonos: © Artifex Kiadó Kft.

A CPR adattár elsősorban az építési termékek teljesítményigazolásokban megadott adatait tartalmazza. Az adattár gyártóknak és forgalmazóknak közvetlen lehetőséget kínál arra, hogy tanúsított építési termékeiket funkciójuk és teljesítményjellemzőik alapján rendszerezve, beépítési javaslatokkal, és a vonatkozó szabályzatoknak megfelelően tegyék közzé.

Adatbázis felépítése, adatszolgáltatók köre

Cél: átlátható, felhasználóbarát, „hiteles” valós adatokat tartalmazó adatbázis létrehozása

Átlátható adatbázis – a piac számára egyszerűbben kezelhető, átlátható adatbázis kialakítása

Felhasználóbarát felület – olyan felhasználói felület kialakítása, ami segítő vezetéssel (pl.: lenyíló menük, a mindenképp kitöltendő mezők jelölése, információs pop-up ablakok) lehetőséget biztosít, hogy a gyártók átlátható módon és egyszerűen elkészítsék a teljesítménynyilatkozataikat.

„Hiteles”, valós adatok – termékkörönként (pld. falazatok) az építési termék adatbázisba rögzített termékjellemző (pld. nyomószilárdság, tapadószilárdság) értéke megegyezik a gyártói teljesítményigazolásban kiállított értékkel. Az adatok valóságtartalmát a rendszerben történő élesítés előtt az ÉMI ellenőrizhetné, ezzel válna hitelessé az adatbázis.

Az adatbázisba történő kötelező adatszolgáltatás előírásához jogszabályi rendelkezések megállapítása és hozzá rendelt szankciók előírása szükséges.

Felmerülhet az önkéntes adatszolgáltatás lehetősége, de ebben az esetben olyan többlet szolgáltatás (pld. ÉMI ellenőrzi a szolgáltatott adat és a gyártói teljesítménynyilatkozat azonosságát) nyújtására javasolt kifejleszteni a rendszert, ami érdekeltté teszi a gyártókat az adatszolgáltatásra, az építőipari szereplőket a rendszer használatára.

Tekintettel arra, hogy a Korm. határozat 2.4 pontja meghatározza, hogy a készülő adatbázist szükséges összekapcsolni az Országos Építésügyi Nyilvántartással, ezért megfontolandó már kifejlesztett rendszerekbe integrálni az adatbázist, például az Építésügyi Műszaki Adattárba. Az Országos Építésügyi Nyilvántartással történő kapcsolódás előírása arra enged

következtetni, hogy a távlati cél a jelenleginél átláthatóbb, és az elektronikus ügyintézés felé elmozduló megoldások előtérbe helyezése.

Az ÉMI javaslatot fogalmazott meg a Lechner Tudásközpont számára az Országos Építésügyi Nyilvántartás keretében a feladat teljesítésére.

A feladat részlegesen valósult meg, további forrásbiztosítás és a termék életút nyomon követésének bevezetésére és az adat- és információtárra vonatkozó további kormánydöntés és szabályozás szükséges.¹⁰

Hazai termékadatbázis és Országos Építésügyi Nyilvántartás összehangolása

„A kormány felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy a Magyarországon beépítésre kerülő építési termékek vonatkozásában biztosítsa a 305/2011/EU rendelet szerint kiállítandó teljesítménynyilatkozatokra vonatkozó adatbázis összehangolását az Országos Építésügyi Nyilvántartással;

Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter

*Határidő: 2020. június 30.*¹¹”

Megvalósítás és értékelés

A feladat nem teljesült.

Hazai építőipari innovációk nemzetközi megjelenése

„A kormány felhívja, az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a pénzügyminiszter bevonásával tegyen javaslatot a hazai innovatív építőipari alapanyaggyártó vállalkozásoknak a 2020-2021 közötti időszakban nemzetközi fórumokon, nemzetközi vásárokon történő megjelenéséhez szükséges forrás biztosítására;

*Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
pénzügyminiszter*

*Határidő: 2019. augusztus 31.*¹²”

Megvalósítás és státusz

A KKM állásfoglalása alapján a nemzetközi fórumokon és vásárokon történő megjelenéshez szektorsemleges támogatási forrásból kaphatnak az építésgazdasági szereplők is támogatást, szektorspecifikus forrás biztosítására nincs szükség és lehetőség.¹³

Az ÉPÍTŐ ágazati támogatási program folytatásában célszerű a külpiacra jutást is támogatni.

---

¹⁰ Forrás: ÉMI Nonprofit Kft.

¹¹ Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

¹² Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

¹³ Forrás: ITM Kormányjelentés

Építési nyersanyag, alapanyag-hiányok pótlása

*„A kormány felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy az innovációért és technológiáért felelős miniszterrel együttműködve **készítsen jelentést a szomszédos országok építési nyersanyag – elsősorban kavics – exportkapacitásai vonatkozásában, hogy a hazai építési nyersanyag hiányt a határainkhoz minél közelebb eső területekről lehessen pótolni;***

Felelős: külgazdasági és külügyminiszter

innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2019. augusztus 31.¹⁴”

Megvalósítás, státusz

A szomszédos országok építési nyersanyag – elsősorban kavics – exportkapacitásainak felmérése vonatkozásában című **kormányjelentés a KKM koordinálásával elkészült**, az exportkapacitások felmérése megtörtént. A felmérés alapján Románia, Szerbia, Horvátország, Ausztria, Szlovénia, Szlovákia, és Ukrajna rendelkezhet szabad exportkapacitással. **A jelentés közigazgatási egyeztetése folyamatban van és az építésgazdasági stratégia felülvizsgálatát követően a módosított stratégia részét fogja képezni.**¹⁵

3.2.3. Az építőipari ágazat technológiai korszerűsítésére, hatékonyságának növelésére irányuló támogatási programok

*„A kormány egyetért azzal, hogy **a hazai építőipari vállalkozások hatékonyságnövelésére irányuló forrás biztosításáról szóló 1031/2018. (II. 8.) Korm. határozat 2. pontjától eltérően a 2019. évi központi költségvetésben már rendelkezésre álló 6 000 000 000 forint mellett a 2019. évben további 3 000 000 000 forint központi költségvetési forrás kerüljön biztosításra a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 64. Belgazdasági feladatok alcím, 5. Az építőipari ágazat technológiai korszerűsítésére, hatékonyságának növelésére irányuló támogatás jogcímcsoport javára.***

Felelős: pénzügyminiszter, innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: a felmerülés ütemében¹⁶”

Megvalósítás státusza:

A kormányhatározatban megjelölt forrás biztosítása még 2019 évben megtörtént, az ITM az építőipari ágazat technológiai korszerűsítésére, hatékonyságának növelésére irányuló támogatások Kezelői feladatainak ellátására az ÉMI Nonprofit Kft.-vel kötött Kezelői megállapodásokat az alábbiak szerint.

¹⁴ Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

¹⁵ Forrás: ITM Kormányjelentés

¹⁶ Forrás: 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozat

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 64. Belgazdasági feladatok alcím, 5. Az építőipari ágazat technológiai korszerűsítésére, hatékonyságának növelésére irányuló támogatás jogcímcsoporton **2019. év végéig összességében 26,1 milliárd forint került biztosításra (ÉPÍTŐ1-4 Programok). 2020-ban nem volt újabb meghirdetett program, ugyanakkor az ÉPÍTŐ-5 Programot az ÉMI NKft., mint Támogató 2021. januárban meghirdette. A 12 milliárd forint keretösszegre 2021. február 15-től nyújthatnak be támogatási kérelmeket a mikro, kis- és közepes vállalkozásnak minősülő tervezőirodák, gyártók, kivitelezők.**

Az intézkedés tehát megvalósult, ugyanakkor folytatása indokolt.

A programok célja

Az építőipari ágazat fenntartható, modern technológián alapuló fejlődésének támogatása annak érdekében, hogy a hazai ipar meghatározó ágazata eleget tudjon tenni a növekvő volumenű megrendelői igényeknek.

Ágazati jelentőségük

A hazai kis- és középvállalkozások versenyképesség-növekedését segíti, ha rendelkeznek megfelelő forrásokkal modern technológiák alkalmazásához, olyan eszközök beszerzéséhez, amelyekkel munkafolyamataik egyszerűsíthetők, a termelési kapacitásaik pedig növelhetők.

A programban részt vevők támogatást igényelhettek eszközbeszerzésre, információs technológia-fejlesztésre, és az utolsó programban már projektmenedzsment költségre, valamint beruházás-menedzsment képzésen, vagy BIM képzésen való részvétel költségeire.

A támogatási programok keretében 2018-2019. években **közel 230 vállalkozás támogatására kerülhetett sor.**

Várt eredmények: A támogatásban részesített vállalkozások termelékenyséjük átlagosan 15%-os bővülését vállalták a támogatott projektjük megvalósításának és fenntartásának az időtartama alatt.

A támogatási programok során az elvárt célok szorosan kapcsolódnak a 2019. májusban elfogadott építésgazdasági stratégiában megfogalmazott szakpolitikai elvárásokhoz:

- Piacteremtés, a megrendelés-állomány és az ágazati kapacitások egyensúlyának megteremtése;
- A hazai kis- és középvállalkozások termelékenység-növelésének támogatása;
- Digitalizáció, a modern technológiák megismerésének, széles körű elsajátításának támogatása;
- Hazai innovatív gyártók és az innovatív termékeket használó tervező és kivitelező vállalkozások támogatása, K+F tevékenység támogatása;
- Gazdaságfehérítés.

-

Támogatási programok aktuális státusza

Támogatási program	Szerződések száma (db)	Támogatás összege (milliárd Ft)	Megvalósult (db / milliárd Ft)
ÉPÍTŐ-1.2018.1	78	7,24	44 / 2,872
ÉPÍTŐ-2.2018.2	89	7,69	46 / 1,803
ÉPÍTŐ-3.2019.1	61	3,882	100% előleg
ÉPÍTŐ-4.2019.2	95	4,418	100% előleg
ÉPÍTŐ-5.2021.1	-	(keret: 10,4)	-

Forrás: ÉMI Nonprofit Kft, saját szerkesztés

Az első két program esetében a rendelkezésre álló forrás kétszerese volt a beérkezett támogatási igény, a harmadik program meghirdetését követően a rendelkezésre álló forrás négyszerese és az utolsó, 2019-ben meghirdetett 2. program esetében már az ötszöröse volt a beérkezett támogatási igény.¹⁷

Összegzés, javaslat

Fentiekből megállapítható, hogy az ágazat jelentőségére és a pandémia okozta kihívásokkal való szembesülésre is tekintettel a program folytatása indokolt, hiszen az jelentős mértékben hozzájárul az ágazati teljesítmény és hatékonyság javításához, a munkahelyek megtartásához.

---

¹⁷ Forrás: ÉMI Nonprofit Kft

3.3. A 1398/2019. Korm. határozatban elfogadott ágazat stratégia megvalósításának összefoglalása

Intézkedés	Megvalósítás	Státusz	javaslat
Az állami és önkormányzati magasépítési infrastrukturális beruházások 2023-ig tartó időszakra vonatkozó volumenbecslése	Folyamatos, megvalósult	A kormány számára elkészült a vonatkozó jelentés, melynek felülvizsgálata folyamatos	
Modern Építésgazdaság Platform létrehozása	Csak az előkészítés valósult meg	Csak a Platform létrehozásának előkészítése történt meg az ÉMI Nonprofit Kft bevonásával	Javasolt a Platform létrehozása
BIM javaslat - kormányelőterjesztés	Részben megvalósult	Az I. fázisa az 1906/2020. (XII.15.) korm.határozatban került megfogalmazásra.	További kormányelőterjesztés és Nemzeti BIM útvonalterv szükséges
Az építőipari vállalkozások munkaügyi és adóügyi, valamint munkavédelmi ellenőrzéseinek hatékonysága	Nem valósult meg		
A hazai kavics-, sóderkitermelés felmérése, azonosítása	Megvalósult	A feladat végrehajtása a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat bevonásával megtörtént.	
A hazai kavics-, sóder- és homokbányák megnyitását szabályozó jogszabályi környezet felülvizsgálatának javaslata	Részben megvalósult	Részágazati stratégia készül.	Álágazati stratégia keretében történjen meg a felülvizsgálat.
Magyarországi építési termékek jogi szabályozási környezetének a felülvizsgálata, termékadatbázis létrehozása	Részben valósult meg	Az ÉMI Nonprofit Kft az építési termék szabályozási környezetének a felülvizsgálatát elkészítette ITM részre. Az adatbázis létrehozásához a forrás nem került biztosításra, az adatbázis nem került kialakításra.	Az adatbázis létrehozásához a szükséges forrás biztosítása (következő intézkedéssel összefügg)
Hazai termékadatbázis és Országos Építésügyi	Nem valósult meg	Előzetes egyeztetések alapján a termékadatbázis	Újabb részletes korm.előterjesztés

Nyilvántartás összehangolása		(teljesítménynyilatkozatok adatbázisa) az Országos Építésügyi Nyilvántartás platformon kialakítható. Forrásbiztosítás szükséges.	szükséges a témában
Hazai építőipari innovációk nemzetközi megjelenésének forrásbiztosítása	Részlegesen megvalósult	Szektorsemleges forrástámogatás lehetséges KKM forrásból	
Építési nyersanyaghiány pótlására jelentés készítése	Megvalósult	A KKM koordinálásával elkészült a kormányjelentés	Új stratégiába történő beépítése
Az építőipari ágazat technológiai korszerűsítésére, hatékonyságának növelésére irányuló támogatási programok forrásemelése	Megvalósult	Időközben további forrásemelés is történt. összességében 37 milliárd Ft	ÉPÍTŐ-1-5 programok

Forrás: saját szerkesztés

4. Az ágazati szereplők által megfogalmazott prioritások

A stratégia készítése során az ITM egyeztetést folytatott az építéságazat meghatározó szereplőivel és Szakmai Fórumot szervezett annak érdekében, hogy a beavatkozási területek azonosítása és pontosítása során az ágazati igények is beépítésre kerüljenek. Ennek eredménye:

4.1 Az ágazati szereplők által megfogalmazott prioritások (Szakmai Fórum - 2020.08.25)

1. Legyen tervezhető az építőipari megrendelésállomány
2. A közmegrendelések kiszámíthatóak legyenek, gyors kifizetésekkel
3. Az engedélyezési eljárások egyszerűek legyenek
4. Legyen szakképzett munkaerő
5. Az építőipar, mint stratégiai ágazat továbbfejlesztése kiemelt kormányzati cél legyen

4.2 Megrendelők/beruházók által megfogalmazott prioritások (Szakmai Fórum - 2020.08.25)

1. Legyen hazai vállalkozói réteg, aki tud és akar is dolgozni
2. Az építkezések során az ügyfél ne legyen kiszolgáltatva a vállalkozóknak
3. Megfizethető áron és minőségben lehessen építeni
4. Könnyen lehessen építeni
5. A közberuházások gyorsan, a legkevesebb fennakadással járjanak

4.3 A prioritások alapján meghatározott főbb beavatkozási területek (Szakmai Fórum - 2020.08.25)

1. Az építésügyi szabályozási és intézményi környezet felülvizsgálata és egyszerűsítése
2. Az építésügyi folyamat minőségi átalakítása
3. A hazai építőipar termelékenységének tartós növelése
4. A hazai építőipari tudás- és technológiabázis alapjainak megteremtése
5. Az építési alapanyag ipar reformja

Forrás: ITM, 2020.

5. Beavatkozási területek, azonosított problémák és intézkedési javaslatok

Az építésgazdaság hatékonyságának javítása érdekében számos javaslat fogalmazódott meg 2019. és 2021. között. Az intézkedési javaslatok összehangolásának céljával az Innovációs és Technológiai Minisztérium az ágazati szereplőkkel, szakmai szervezetekkel, különböző szektorhoz kapcsolódó platformok tagjaival és a társtárccák érintett képviselőivel előzetes egyeztetést folytatott. **A Gazdaságvédelmi Operatív Törzs Építőipari Akciócsoportját, a Pénzügyminisztérium SRSP projektjét, a Gazdasági Növekedési Munkacsoportot és az Építésgazdasági Stratégia Szakmai Fórumát szükséges kiemelni, hiszen a javaslatok egyeztetése ezek keretében történt.** Párhuzamosan elkészült a 2019-ben a kormány által elfogadott Építésgazdasági Stratégia értékelése és felülvizsgálata. A 2019-óta megfogalmazott javaslatok és a korábbi stratégiai intézkedések összehangolásával az új Nemzeti Fenntartható Építésgazdasági Stratégia kertében új intézkedési terv született. Az intézkedések végrehajtásának határideje 2023. december 31., igazodva a stratégia futamidejéhez (2021-2023).

Az alábbi táblázat részletezi az érintettek által azonosított ágazati problémákat, azok súlyosságát, kapcsolódó beavatkozási területeket és intézkedési javaslatokat. Az intézkedési terv kormány általi tárgyalására vonatkozóan kormányelőterjesztés készül.

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
Építőanyag és építési termék gyártás és kereskedelem problématérképe						
Alapvető építőipari nyersanyagok (nemfémes nyersanyagok, homok, kavics) elérhetőségének biztosítása	Nyersanyagok mennyiségi hiánya	5	kitermelő-helyek	Duna medrének kotrásához kapcsolódó engedélyezési rendszer felülvizsgálata annak érdekében, hogy – a környezetvédelmi szempontokat is figyelembe véve – nagyobb mennyiségű kavics kitermelése valósulhasson meg.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégiában (2019) megfogalmazott intézkedés	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 2.1, felülvizsgálat megtörtént: <u>2020. évi CLXI. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról:</u> A törvénymódosítás miatt a 706/2020. (XII.30) Korm. rendelet gondoskodik a részletszabályokról
				A Közép-magyarországi régióban megvalósuló beruházásokhoz és a kiemelt jelentőségű, más régiókban megvalósuló beruházásokhoz szükséges, éves szinten megfelelő mennyiségű kavics-, és sóder rendelkezésre állásának megteremtése.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégiában (2019) megfogalmazott intézkedés	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 2.1, a fenti törvénymódosítás

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
				A bányák megnyitásához kapcsolódó jogszabályi rendszer, hatósági eljárások felülvizsgálata, a hazai ásványi anyag vagyon megfelelő mennyiségben történő kitermelése érdekében.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégiában (2019) megfogalmazott intézkedés	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 2.1, <u>2020. évi CLXI. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról</u> : A törvénymódosítás miatt a 706/2020. (XII.30) Korm. rendelet gondoskodik a részletszabályokról,
				Forrás biztosítása az bányászati ágazat korszerűsítésére, hatékonyságának növelésére.	Magyar Bányászati Szövetség	Kormánydöntés szükséges
				Azon területek felmérése, amelyeken bányászati és/vagy környezetvédelmi engedéllyel rendelkeznek, ugyanakkor a bányanyitást és kitermelést egyéb korlátozó tényezők (pl. helyi területrendezési tervek) miatt nem tudják megkezdni	Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat	Kormánydöntés szükséges
				Az állam közvetlen szerepvállalásának növelése a lelőhelyek kutatásában és a kitermelésben, amennyiben a kitermelés gazdaságos.	GOT – Építőipari Akciócsoport által megfogalmazott intézkedés	Kormánydöntés szükséges

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
Hazai helyettesítő termékek biztosítása	Hazai termelő kapacitás hiánya	5	kitermelő-helyek, cementipari termékek, fémipari termékek, szigetelőanyagok, építőkémi termékek, szigetelőanyagok, nyílászárók gyártása	Forrás biztosítása az építőipar ágazati korszerűsítésére, hatékonyságának növelésére. Modern eszközök és gépek és eszközök beszerzésének, valamint anyaggyártó, tervező és kivitelező tevékenységet folytató vállalkozások együttes támogatása.	Elfogadott Építés-gazdasági Stratégiában (2019) megfogalmazott intézkedés	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 3., ÉPÍTŐ 1-5 forrásbiztosításra vonatkozó kormányhatározatok és előirányzatra vonatkozó ITM rendeletek, program folytatására vonatkozó kormánydöntés szükséges
				Az építési hulladékok újrafelhasználásának ösztönzése. Más iparágak melléktermékeinek alapanyagként újrafeldolgozása.	Elfogadott Építés-gazdasági Stratégiában (2019) megfogalmazott intézkedés	Kormánydöntés szükséges
				A stratégiai jelentőségű építési alapanyagok, építőanyagok és építési termékek minőségbiztosítása érdekében kritikus a hazánkban forgalomba és beépítésre kerülő cement és mész termékek (mint stratégiai termékek) minőségellenőrzése és gyártástanúsítása.	GOT Építőipari Akciócsoport által megfogalmazott intézkedés	Kormánydöntés szükséges

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
A szürke- importtal összefüggő ÁFA- elkerülés leszorítása	A megfelelő teljesítmény nyilatkozat nélküli építési termékek forgalomba hozatala, termékek egységes nyilvántartása és nyomonkövetése nem megoldott	5	termékek műszaki információi és elektronikus nyilvántartási rendszerek, adat- és információbázisok, építésügyi szabályozás	Értékesítési pontok célzott piacfelügyeleti és helyszíni ellenőrzése, a kapcsolódó szankciórendszer felülvizsgálata.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, Növekedési Munkacsoport javaslata, GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat, további kormánydöntés szükséges
				Ernyőszervezet kijelölése a kockázateértékelésen alapuló, koordinált ellenőrzés megvalósítása érdekében.	Pénzügyminisztérium és a GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1906/2020. (XII. 15.) Korm. hat. 6.
				Építési termékek piacfelügyeleti tevékenységének megerősítése.	Pénzügyminisztérium és a GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1906/2020. (XII. 15.) Korm. hat. 6.
				Teljesítménynyilatkozat adatbázis létrehozása, integrálása egy egységes műszaki információs adatbázisba. Construction Product Regulation (Építési Termék Szabályozás) rendelet felülvizsgálatában történő részvétel és a 275/2013 (VII.16) Korm. rend. felülvizsgálata	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat Kormánydöntés a felülvizsgálat keretében szükséges
				Az építési beruházásokhoz kapcsolódó fogyasztóvédelmi eljárások számának méréséklése, és az építési minőség javítása céljából szükséges az építőanyagok, építési termékek vizsgálati hátterének megerősítése az ÉMI Nonprofit Kft-nél.	GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	Korm. határozat szükséges

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
Az innovatív termékek és szolgáltatások, technológiák piacosítása	Innovatív termékek, technológiák, digitalizációs termékek/szolgáltatá sok alacsony penetrációja	4	szakmai szervezetek, gyártói piac, támogatási programok, edukáció, felnőttképzés, demonstráció, közműszolgáltatók	Kormányzati BIM-stratégia elkészítése. Az Ipar 4.0 platformhoz hasonlóan a hazai építőipari digitalizáció elősegítésének, ösztönzésének első lépéseként „Modern Építésgazdaság Platform” létrehozása.	Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, Növekedési Munkacsoport javaslata, GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 1.2, további kormánydöntés szükséges
				Building Information Modelling (BIM), azaz épületinformáció-modell kötelezővé tétele az állami magasépítési nagyberuházások tekintetében. Útvonalterv kialakítása.	Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, Növekedési Munkacsoport javaslata, GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1906/2020. (XII. 15.) Korm. hat. 10., további kormánydöntés szükséges
				BIM nemzeti útvonalterv kialakítása német minta alapján.	A Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, Növekedési Munkacsoport javaslata, GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1906/2020. (XII. 15.) Korm. hat. 10., további kormánydöntés szükséges

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
	Kevés innovatív hazai gyártó, alacsony innovációs potenciál	4	szakmai szervezetek, gyártói piac, támogatási programok, edukáció, felnőttképzés, demonstráció	Az energiaszektor szakirányú oktatás támogatásának érdekében kidolgozásra kerül egy részletes, beavatkozási pontokat rögzítő akcióterv. A rendszer módosítása során kiemelt szerepet kap az életciklus szemlélettel, digitalizációval, korszerű műszaki megoldásokkal kapcsolatos tudásbázis növelése. Ennek eredményeként a felülvizsgált oktatási rendszer elemeibe új tananyagok kerülnek kidolgozásra és integrálásra.	GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	nem szükséges, BUILD- Up Skills kezdeményezés keretében valósul meg, amelyhez csatlakozott már hazánk (ÉMI NKft.)
				Komplex támogatási rendszer kialakítása, melynek célja a hazai innovatív gyártók gyártói és K+F tevékenységének támogatása mellett az innovatív termékeket felhasználó tervező és kivitelező vállalkozások támogatása.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 3., ÉPÍTŐ 1-5 támogatási programokra vonatkozó döntések, program folytatására vonatkozó kormánydöntés szükséges
				Nemzeti Mintaház Park és kiállító csarnok	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése	315/2018. (XII.27.) További kormánydöntés szükséges.

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
Terep-logisztika optimalizációja	Naprakész és bárhol elérhető nyilvántartáson és műszaki információkon alapuló tereplogisztika, termelés- és beépítés menedzsment hiánya	5	építésügyi szabályozás, innováció, edukáció, műszaki információs és adatbázisok	A digitális módszerek, 3D BIM-es folyamatok és ezen folyamatok megjelenítéséhez szükséges VR (Virtual Reality-Virtuális valóság) és AR (Augmented Reality-Kiterjesztett valóság) megoldások integrálása az oktatási rendszerbe.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 1.3 a), további kormánydöntés szükséges a képzési támogatásokra vonatkozóan (ÉPÍTŐ Program)
				Az építéságazati digitalizáció, készlethatékonyság, a beépítésre kerülő termékek minőségbiztosítása és termék- életút követés céljából szállítói termékinformációs adatlap és a kapcsolódó egységes, intelligens és elektronikus szállítólevél bevezetése a termékek egységes azonosítása mellett. Teljesítménynyilatkozatok/termékinformá- ciós adatlapok egységes, központi adatbázisának kialakítása.	GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	Kormánydöntés szükséges
Építőipar problématérképe						
Termelékenység tartós növelése	Megrendelésállomán y nem tervezhető	5	beruházások hatékonysága	Folyamatos volumenbecslés	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 1.1

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
				Építőipari Tételes Referencia Költségadatbázis létrehozása és közberuházások folyamatos költségkontrollja.	Miniszterelnökség korábbi javaslata, Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, GOT Építőipari Akciócsoport javaslata, Gazdasági Növekedési Munkacsoport javaslata	1567/2015. (IX. 4.) 1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 2.3 További kormány- döntés szükséges
	Kiszámíthatatlan piaci diszfunkciók miatt kevés az innováció és a saját fejlesztés	4	innovációs támogatások (hazai, EU-s)	Komplex támogatási rendszer kialakítása, melynek célja a hazai innovatív gyártók gyártói és K+F tevékenységének támogatása mellett az innovatív termékeket felhasználó tervező és kivitelező vállalkozások támogatása.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 3, ÉPÍTŐ 1-5 programokra vonatkozó kormányhatározatok, előirányzatra vonatkozó ITM rendelet, további kormánydöntés szükséges a program folytatásáról

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
	Kiszámíthatatlan piaci diszfunkciók miatt nem kedveznek az ágazat fehérítésének	4	építésügyi-, munkaügyi-, adóügyi szabályozások	A munkaügyi és adóügyi, valamint munkavédelmi ellenőrzések erősítésével, hatékonyságának növelése: a célzott munkaügyi ellenőrzések számának növelése és az adóhatóságnál rendelkezésre álló adatok alapján a teljes munkaidőben alkalmazásban álló fizikai foglalkozású dolgozókat nemzetgazdasági szintű havi bruttó átlagkereset alatt foglalkoztató építőipari vállalkozások célzott ellenőrzése;	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 1.4
	Közmegrendelések ütemezése és végrehajtása kiszámíthatatlan	5	ágazati volumen- becslés, állami megrendelé- sek ütemezése	Volumenbecslés készítése és folyamatos akutálizálása a 2019-2023 közötti, illetve a 2030-ig tartó időszak vonatkozásában. ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft. a Beruházási Ügynökség bevonásával. Beruházások Rendszerének létrehozása.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, Növekedési Munkacsoport javaslata, GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 1.1, a beruházások rendszerére vonatkozó kormánydöntés szükséges
Építés magas minőségének biztosítása	Közberuházások előkészítése elnagyolt	5	BIM és MMT	A közberuházások teljes életciklusában megvalósuló független minőség-ellenőrzés, biztosítás.	GOT Építőipari Akciócsoport	1906/2020. (XII. 15.) Korm. hat. 10., Kormánydöntés szükséges
				Building Information Modelling (BIM), azaz épületinformáció-modell kötelezővé tétele az állami magasépítési nagyberuházások tekintetében 2023. január 1-től. Útvonalterv kialakítása.	Pénzügyminisztérium, GOT Építőipari Akciócsoport, Növekedési Munkacsoport	1906/2020. (XII. 15.) Korm. hat. 10.

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
	Határidő csúszása, áremelkedés, minőségi problémák	5	az MMT alkalmazásának és végrehajtásának ellenőrzése, költségkontroll, előkészítés ellenőrzés, építés- felügyelet, kivitelezői felelősségbiztosítás	Egy később, a Kormány által meghatározott kivitelezési értéket meghaladó forint becsült kivitelezési értéket meghaladó állami magasépítési beruházások vonatkozásában kötelező, a közbeszerzési eljárások megindítását megelőző előzetes szakvélemény beszerzésének előírása a költségbecslések realitásának alátámasztása és a beruházások kockázati besorolásának biztosítása érdekében.	GOT Építőipari Akciócsoport, Növekedési Munkacsoport	Kormánydöntés szükséges
				A nagyberuházások reális költség szerkezetének és költségbecslésének biztosítása érdekében a nemzetközi jó gyakorlatok tapasztalatait hasznosítva egy később, a Kormány által meghatározott kivitelezési értéket meghaladó beruházások esetén az Építőipari tételes referencia költség-adatbázis bevezetésére	GOT Építőipari Akciócsoport, Növekedési Munkacsoport	Kormánydöntés szükséges
				Egy később, a Kormány által meghatározott kivitelezési értéket meghaladó állami magasépítési beruházások teljes folyamatában, a Mintavételi és Megfelelőségigazolási Terv (MMT) alapján, az ÉMI Nonprofit Kft. kijelölése indokolt az MMT alkalmazásának és végrehajtásának ellenőrzésnek az ellátására.	Pénzügyminisztérium, GOT Építőipari Akciócsoport, Növekedési Munkacsoport	Kormánydöntés szükséges, 51/2016. (III.17.) Korm. rendelet és 1. sz. mellékletének módosítása szükséges

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
	Építési értéklánc minőségbiztosítása nem megfelelő	5	az MMT alkalmazásának és végrehajtásának ellenőrzése, kivitelezői felelősségbiztosítás	Az építőipari kivitelezőkre és tervezőkre (műszaki ellenőrre, felelős műszaki vezetőre, a beruházás további részrtvevőire) vonatkozó kötelező felelősségbiztosítási keretrendszer kiterjesztése.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, GOT Építőipari Akciócsoport	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 1.3 b), c), 322/2015(X.30.) Korm. rendelet, 51/2016. Korm. rendelet.
				A tervezők, műszaki ellenőrök és felelős műszaki vezetők felelősségbiztosításának tevékenység gyakorlásához kötött általános bevezetése.	Miniszterelnökség, GOT Építőipari Akciócsoport, Gazdasági Növekedési Munkacsoport	Kormánydöntés szükséges
Szabályozás és intézmény- rendszer	Több ezer normatív és egyéb szabályozó	4	normatív szabályozók	A közbeszerzési eljárások felülvizsgálata, a közbeszerzés útján megvalósuló infrastrukturális beruházások esetében az előkészítési fázistól a kivitelezésen át az üzemeltetési időszakkal bezárólag a BIM alapú folyamatmenedzsment és Design&Build alapú költségtervezés megvalósítása.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, Növekedési Munkacsoport	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 1.3 a)
				Az ingatlanfejlesztést, lakóházépítést megalapozó telekalakításokhoz kapcsolódó települési infrastrukturális feltételeket lehetővé tévő, forrást biztosító meglévő eszközrendszerek felülvizsgálata és kibővítése	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése, Növekedési Munkacsoport	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 1.3 d) további kormánydöntés szükséges

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
	Nem normatív szabályozók, szabványok, műszaki előírások hozzáféréseinek módja elavult	3	normatív szabályozók	A szabványok megismerését elősegítendő online szabványkönyvtár német és lengyel mintára történő korszerűsítése, a nemzeti nyelven nem elérhető szabványok szélesebb körének fordításához és a több, mint 3200 szabvány szakértők bevonásával történő korszerűsítésének felgyorsításához.	GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1906/2020. (XII. 15.) Korm. hat. 11.
	Szabályozók egyszerű megismerését és kapcsolódó konzultációt elősegítő digitális platform hiánya	3	digitális platform	A szabványok megismerését elősegítendő online szabványkönyvtár német és lengyel mintára történő korszerűsítése, a nemzeti nyelven nem elérhető szabványok szélesebb körének fordításához és a több, mint 3200 szabvány szakértők bevonásával történő korszerűsítésének felgyorsításához.	GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	1906/2020. (XII. 15.) Korm. hat. 11.
Az ágazat kompetenciáinak és kapacitásainak problématerképe						
Képzési struktúra kihívásai	Széttagolt, és kevésbé összehangolt képzési programok	5	szak- és felnőttképzés	Az energetikai szektoron belül azonosításra kerülnek a szakemberhiánnyal küzdő területek. Majd a jelenlegi képzési struktúra átalakításával kialakításra kerül a hiányterületek feltöltésére vonatkozó képzési rendszer. A hiányterületeken a középfokú képzések ingyenesen elindításra kerülnek. Motivációs rendszer bevezetése.	GOT Építőipari Akciócsoport javaslata, Növekedési Munkacsoport	Új szakképzési törvény rendezi a kérdést, ugyanakkor ösztönző és támogatási programokra vonatkozó kormánydöntés szükséges.

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
	Duális képzés nem valósul meg a szektor teljes vertikumában	4	szak- és felnőttképzés	A Szakképzési Centrumok jogszabályban meghatározottak szerint alkalmazott oktatási anyagainak, képzési rendszerének átalakítása, készítése a keresleti oldal által meghatározott igényeknek megfelelően, duális jellegű képzések szervezése, pilot ágazati kezdeményezések támogatása	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 kiegészített intézkedése	Kormánydöntés szükséges a támogatandó programokról, az ÉPÍTŐ program (abban külső, belső képzések támogatásának) folytatása
	Egyes képzésekre történő jelentkezés eltérő, területi kiegyensúlyozatlan- ság	4	szak- és felnőttképzés	Az energetikai szektoron belül azonosításra kerülnek a szakemberhiánnyal küzdő területek. Majd a jelenlegi képzési struktúra átalakításával kialakításra kerül a hiányterületek feltöltésére vonatkozó képzési rendszer. A hiányterületeken a középfokú képzések ingyenesen elindításra kerülnek. Motivációs rendszer bevezetése.	GOT Építőipari Akciócsoport javaslata, Növekedési Munkacsoport	ITM döntés szükséges, Ágazati Készségtanácsokkal egyeztetetten
	Egyes piaci igények kielégítésére nincs vagy nincs elegendő számú képzés (hiányszakmák például: műemléki szakképesítéssel rendelkező szakmák, homlokzatépítő és – szerelő, nyílászáró és árnyékolástechnikai szerelő, kályhás, építőipari alpinista)	5	szak- és felnőttképzés	A legfejlettebb technológiákkal dolgozó hazai nagyvállalatok bevonásával a Szakképzési Centrumok keretein belül építőipari innovációs-, és képző központok kialakítása. pilot programok támogatása(pl. Budapest, Szeged), a teljes építőipari folyamat bemutatásával, gyakorlati tapasztalat szerzésével a vállalati szektor igényeinek megfelelő képzettséggel rendelkező szakértők képzésének megvalósítása. Célzott képzések indítása, a hiányszakmák számának csökkentésére.	Építésgazdasági Stratégia 2019 kiegészített intézkedése	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat , ITM döntés szükséges, Ágazati Készségtanácsokkal egyeztetetten, Kormánydöntés szükséges a támogatandó programokra vonatközoán

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
	A megszerzett képesítés nem felel meg a dinamikus változó piaci igényeknek	4	szak- és felnőttképzés	A legfejlettebb technológiákkal dolgozó hazai nagyvállalatok bevonásával a Szakképzési Centrumok keretein belül építőipari innovációs-, és képző központok kialakítása. a teljes építőipari folyamat bemutatásával, gyakorlati tapasztalat szerzésével a vállalati szektor igényeinek megfelelő képzettséggel rendelkező szakértők képzésének megvalósítása.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat, ITM döntés szükséges, Ágazati Készségtanácsokkal egyeztetetten
Képesítés vagy jogosultság nélkül dolgozó munkások jelenlétének megszüntetése	Szakképzési, felnőttképzési programok nem kereslet-vezéreltek, képzésben résztvevők száma alacsony	5	szak- és felnőttképzés	A munkaügyi és adóügyi, valamint munkavédelmi ellenőrzések erősítésével(Üvegkapu bevezetése), hatékonyság növelése: a célzott munkaügyi ellenőrzések számának növelése és az adóhatóságnál rendelkezésre álló adatok alapján a teljes munkaidőben alkalmazásban álló fizikai foglalkozású dolgozókat nemzetgazdasági szintű havi bruttó átlagkereset alatt foglalkoztató építőipari vállalkozások célzott ellenőrzése;	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 kiegészített intézkedése	1398/2019. (VII. 4.) Korm. hat. 1.4, Üvegkapu bevezetésére vonatkozóan kormánydöntés szükséges
Szakember-hiány megoldása	Termelésben és beépítésben jelentkező humánerőforrás kapacitáshiány	5	munkaerőpiac, szak- és felnőttképzés	Az építésgazdasági ágazatra vonatkozó vállalkozás- és menedzsment, a folyamat-menedzsment, a pénzügyi ismeretek és a modern technológiák oktatásának beiktatása az építőipari szakképzés rendszerébe.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése	ITM döntés szükséges, Ágazati Készségtanácsokkal egyeztetetten

Részágazati kihívás	Probléma meghatározása	Súly (1-5)	Beavatkozási terület	Intézkedés	Intézkedést javasolta	Kapcsolódó kormánydöntés
				A műszaki felsőoktatásban az építésberuházási, intelligens építészeti, építéstechnológiai ismeretek átadásának korszerűsítése, „okos technológiák”, környezetbarát építés / rehabilitáció, diagnosztika oktatása az egyetemeken és a vállalatok közreműködésével.	Elfogadott Építésgazdasági Stratégia 2019 intézkedése	ITM döntés szükséges, Ágazati Készségtanácsokkal egyeztetetten
				Hazahívó Program a külföldön munkát vállalók számára, az építőipari kapacitások bővítését célzó járulékkedvezmény és elvárt bérminimum bevezetése	Növekedési Munkacsoport javaslata, GOT Építőipari Akciócsoport javaslata	Kormánydöntés szükséges (ÉPÍTŐ Támogatási Program folytatásába integrálható a kezdeményezés)

5.1. A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében elfogadott intézkedések

A Gazdaságvédelmi Akcióterv Építőipari Akciócsoportja és a Pénzügyminisztérium Strukturális Reformprogramhoz kapcsolódó projektje keretében fogalmazott meg az építésügyi bürokráciacsökkentést és a beruházások versenyképességi szempontú hatékonyságjavítását célzó intézkedési javaslatokat, amelyet a Kormány tárgyalta és elfogadott a 1906/2020. (XII. 15.) Korm. határozata értelmében. Az intézkedések megvalósítása elindult, ugyanakkor **azok a középtávú Nemzeti Fenntartható Építésgazdasági Stratégia Intézkedési Tervének részét képezik.**

Ennek értelmében a Kormány

1. elfogadta a pénzügyminiszter által javasolt intézkedési tervet, továbbá
2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a Miniszterelnökséget vezető miniszter és az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával, a 3–16. pontban foglalt intézkedések végrehajtása érdekében hozzon létre egy munkacsoportot;

Felelős:

- pénzügyminiszter
- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2020. december 31.

JAVASLAT:

Munkacsoport létrehozása az érintett minisztériumok és háttérintézmények bevonásával, a határozati pontokban foglalt intézkedések részleteinek kidolgozására.

3. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy – a pénzügyminiszter és az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával – készítsen jelentést az általános építményfajtákhoz kapcsolódó építésügyi hatósági eljárások területén eddig megvalósult elektronikus (E-építési) ügyintézés és az egyablakos ügyintézés felé tett lépésekről, valamint a továbbfejlesztés lehetőségeiről;

Felelős:

- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- pénzügyminiszter
- innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2021. március 31.

PROBLÉMA:

Az építési engedélyezési eljárások során számos szakhatóságnak hozzá kell járulnia az engedélyek kiadásához. Az engedélyezést támogató IT alkalmazások (ÉTDR, ÉFP) különálló frontend felülettel rendelkeznek, egymással nem állnak összeköttetésben, mindenhova külön-külön kell bejelentkezniük a felhasználóknak. Hosszadalmasak az eljárási idők.

JAVASLAT:

- „egyszerű” és „komplex” engedélyezési folyamatok differenciálása az építési terület és a tervezett építés kulcsjellemzői alapján;
- az előzetes szakhatósági egyeztetés lehetőségének megszüntetése az egyszerű esetekben, kötelezővé tétele a komplex esetekben;
- e-napló visszavezetése;
- Naprakész, interaktív, digitális hatósági útmutatás biztosítása az engedélyezés menete kapcsán.
- Az engedélyezéshez kapcsolódó online rendszerek frontend összekötése (pl. ÉTDR-ben).
- Hatósági backend – workflow rendszer, automatizmusok – fejlesztése, az összes releváns szakhatóság ügyintézésének rendszerbe integrálása mellett.

4. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy – a pénzügyminiszter és az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával – tegyen javaslatot az E-közmű ügyintézés és adattartalom további fejlesztéséhez, digitalizációjához szükséges intézkedések részletes tartalmára és megvalósításuk ütemezésére;

Felelős:

- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- pénzügyminiszter
- innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2021. július 31.

PROBLÉMA:

Az E-közmű rendszer adat- és információtartalma nem naprakész, így alkalmazhatósága is korlátozott.

JAVASLAT:

Az E-közmű rendszer korszerűsítése (Lechner Tudásközpont), a még hiányzó adatokkal való feltöltése, az építési termékekre vonatkozó műszaki előírásokat (szabvány, műszaki irányelv, egyéb előírás, teljesítménynyilatkozat stb.) összesítő, okos alkalmazás formájában.

5. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert és a belügyminisztert, hogy – a pénzügyminiszter, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – tegyenek javaslatot a budapesti víz- és csatornabekötéshez kapcsolódó ügyintézés egyszerűsítéséhez szükséges, jogalkotást nem igénylő intézkedések részletes tartalmára és megvalósításuk ütemezésére;

Felelős:

- innovációért és technológiáért felelős miniszter
- belügyminiszter
- pénzügyminiszter
- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. november 30.

PROBLÉMA:

A Fővárosi Vízművek és a Fővárosi Csatornázási Művek (FCSM) egymástól függetlenül működnek és nincs köztük kooperáció a kérelmek benyújtáshoz szükséges alapidokumentumok hasonlósága ellenére sem. *Írországi példa: 2014 januárjában létrejött az Irish Water (Uisce Éireann), amely azóta Írország új, egységes víz- és csatorna-közműszolgáltatójaként a teljes országra kiterjedően működik. A vállalkozó on-line vagy papíralapon regisztrál az Irish Waternél, a hatóság 7 nap alatt megvizsgálja a kérelmet és 21 nap alatt elvezeti a vizet és a csatornát a raktárépülethez.*

JAVASLAT:

A legjobb megoldást a cégek összevonása jelentené, ez azonban a Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe tartozó kérdés, és az FCSM kapcsán külföldi tulajdonos is érintett.

Közös digitális igénylőlap platform kialakítása az egyszerűbb megoldás, ami lehetőséget biztosítana arra is, hogy a nyilatkozatok iránti kérelmet az építetők akár az építési engedély kérelem benyújtásával párhuzamosan nyújtsák be. Ilyen módon a fővárosi közműcégek struktúrájának változatlansága mellett egyszerűsíthető a hatósági ügyintézés.

6. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy – a pénzügyminiszter, az innovációért és technológiáért felelős miniszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – vizsgálja meg az építőipari kivitelezési tevékenység ellenőrzése terén az építésfelügyeleti hatóság, valamint egyéb hatóságok együttműködése erősítésének lehetőségét a többszörös hatósági ellenőrzések elkerülése érdekében;

Felelős:

- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- pénzügyminiszter
- innovációért és technológiáért felelős miniszter
- a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. március 31.

PROBLÉMA:

Március 1-jével az építésfelügyelet a Megyei Kormányhivatalok feladat- és hatáskörébe került. A kormányhivatalok építésfelügyeleti tevékenységének szakmai koordinációja és az ellenőrzési tevékenység kockázatértékelés-alapú megszervezése szükséges. Magyarországon a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság ellenőrzi a kereskedelmi forgalomba került építési termékeket, míg az Építésfelügyeleti Hatóság a kivitelezési helyszíneken megjelenő építési termékeket.

JAVASLAT:

Ezen feladatok ellátására egy ernyőszervezet kijelölése indokolt. Nem egy további ellenőrzési pont beépítése a cél, hanem, hogy egyszerű és koordinált ellenőrzés valósuljon meg, ami kockázatértékelésen alapul, nem kötelezettségen.

Építésfelügyelet területén:

- Az építésfelügyeleti tevékenység szakmai megerősítése, kiterjedt ellenőrzési programok indítása,
- e-napló visszavezetése (lásd később II.3. pont alatt)
- engedélyek nélküli, vagy rendeltetéstől eltérő használat szigorú tiltása, szankcionálása
- szabálytalan épületek esetében a fennmaradási engedély lehetőségének visszaállítása

Piacfelügyelet területén:

- egy kifejezetten az építési termékekre koncentráló, országos hatáskörű piacfelügyeleti csoport felállítása;
- az Építésfelügyeleti ellenőrzések során az építési termékekkel kapcsolatosan talált nem megfelelőségek azonnali visszacsatolása az NFH részére;
- az építési termékek teljes vertikumának folyamatos ellenőrzése.

- az érzékenység miatt kiszolgáltatott fogyasztók minőség iránti igényének erősítése, egyrészt a minőség népszerűsítése, másrészt a termékeket betervezőket és beépítőket célzó mérnöki képzéseken keresztül
- a 1398/2019. (VII.4.) Korm. határozat szerinti alapján a Teljesítménynyilatkozat adatbázis létrehozása, integrálása egy egységes műszaki információs adatbázisba - segítve ezzel az ágazati szereplőket.

7. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy – a pénzügyminiszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – tegyen javaslatot az egyablakos villamosenergia-hálózatra csatlakozási engedélyezési rendszer kialakításához szükséges intézkedések részletes tartalmára és megvalósításuk ütemezésére;

Felelős:

- innovációért és technológiáért felelős miniszter
- pénzügyminiszter
- a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. július 31.

PROBLÉMA:

Egy budapesti, nagyjából 1300 négyzetméteres raktárépület közép feszültségű csatlakozással történő ellátásához szükséges igénylési és csatlakozási eljárások összesen átlagosan 182 napot vesznek igénybe, aminek során a vállalkozónak 5 alkalommal kell interakcióba lépnie hatósági és privátszektorbeli szereplőkkel. A vállalatok által viselt szabályozásból fakadó költség nagyjából 3 millió forint. A Doing Business rangsorban mindössze a 125. helyen állunk a villamosenergia-hálózatra csatlakozási eljárások tekintetében. A leghosszabb részlépés a külső munkák tervezése, engedélyezése, kivitelezése, amely jellemzően 149 napot vesz igénybe, ezen belül a külső munkák tervezése és engedélyezése 110 nap.

JAVASLAT:

Az E-közmű rendszerben kezelt adatkör bővítése az egyeztetési folyamat rövidítése és nagyobb hatékonysága érdekében.

- A részletes adatszolgáltatás kiterjedne a vezetékek pontos pozíciójára, anyagjára, korára, keresztmetszetére, feszültség szintjére, nyomására, stb. A térképen szerepelnének sínek és egyéb munkákat befolyásoló téradatok (aknák, bekötések, stb.) is.
- Az örökségvédelmi hatósági digitális térképek és az E-közmű térképek integrálása.
- A hálózathoz tartozó részletes és transzparens adatok a tervező rendelkezésére állnának az E-közműben, így jellemzően nem lenne szükséges külön egyeztetés a közműhálózat-üzemeltetővel.

Egyablakos engedélyezés kialakítása

- A cél az, hogy a tervezőnek a kész tervet elég legyen az E-közműbe feltöltenie. Amennyiben az E-közműben kezelt adatkör bővül, a megadott adatok alapján a rendszer képes lehet jóváhagyásra továbbítani a tervet az összes releváns szervnek.
- Az érintett szervek értesítést kapnak és 22 napjuk van elfogadni a terveket. Ha egy szerv a határidőn belül nem reagál a feltöltött terve, úgy azt a részéről elfogadottnak kell tekinteni.

Ez megoldja azt a problémát is, hogy jelenleg nincsen szankcionálva ha a szolgáltató kicsúszik a határidőből, és megfelelő minőségű, időszerű adatszolgáltatásra ösztönözheti a közműveket.

Internetes formanyomtatvány használata áramigény bejelentésére ipari építések esetében is

- Az ELMŰ Hálózati Kft.-től kapott adatok és a nemzetközi példák alapján kizárólag internetes formanyomtatvány használatát javasoljuk az áramigény benyújtására. Ennek okai az alábbiak:
- Nagyságrendileg 30% körül van azon bejelentések száma amit szakember nyújt be, a hiánypótlási felszólítások száma pedig kevesebb mint 5%. A hibás bejelentések száma tehát elenyésző.
- A személyes bejelentések aránya csökkenő trendet mutat (kevesebb mint 30%), már most sem ez a preferált gyakorlat a fogyasztók részéről.

Mérőhely kialakítására vonatkozó terv benyújtása az áramigény leadásával párhuzamosan

- Mivel az áramigény bejelentés feldolgozása és az egyedi mérődobozon belüli kábelezés tervének jóváhagyása is az elosztói engedélyes feladata, célszerű lehetőséget nyújtani a vállalkozók számára a két kérelem egyidejű benyújtására.
- Ehhez ki kell bővíteni az áramigény bejelentéshez használt űrlapot vagy online felületet. Amennyiben nyilatkozik a vállalkozó az egyedi mérődoboz használatáról, úgy mellékelheti a mérőhely kialakítására vonatkozó tervet.

8. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy – a pénzügyminiszter és az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával – vizsgálja meg a geotechnikai felméréshez kapcsolódó adminisztratív terhek csökkentésének lehetőségeit;

Felelős:

- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- pénzügyminiszter
- innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2021. április 30.

PROBLÉMA:

A geotechnikai jelentéshez kapcsolódó előkészületek, vizsgálatok az engedélyezést megelőzően kb. 21 napot vesznek igénybe. Geotechnikai jelentést minden esetben csatolni kell az engedélykérelemhez. Talajvizsgálatot az építtetőnek a körülmények által indokolt módon és tartalommal minden esetben szükséges végeznie (EUROCODE-7 előírás minden építési projekt esetében). Mivel azonban ennek az eredményeit csatolni kell az engedélykérelemhez, akkor is el kell végezni a vizsgálatokat az engedélykérelem benyújtását megelőzően, ha egyébként a talaj releváns jellemzői ismertek, így eggyel növekszik a hatósági érintkezések száma.

JAVASLAT:

- Geotechnikai jelentést kötelezően csak 3-as geotechnikai kategória (azaz magas geotechnikai kockázat) esetén legyen szükséges csatolni az engedélykérelemhez.
- A geotechnikai jelentésre vonatkozó előírások betartásának ellenőrzése az 1-es és 2-es geotechnikai kategóriába tartozó építési projektek esetében kockázatalapon történhet.

9. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy – a pénzügyminiszter, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – készítsen kormány-előterjesztést az útburkolatbontási engedély igénylésének szabályozási eszközökkel történő egyszerűsítéséről;

Felelős:

- innovációért és technológiáért felelős miniszter
- pénzügyminiszter
- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. július 31.

PROBLÉMA:

Az útburkolat-bontási engedély megszerzése a gyakorlatban 30 napot vesz igénybe, ami Németországban formális, akár pár perc alatt elvégezhető lépés. A csatlakozási folyamat során a kivitelezési terv kétszer fut át az érintett önkormányzaton:

- első alkalommal a tervező nyújtja be engedélyezésre
- másodszor pedig a kivitelező kér engedélyt a munkák megkezdésére.

JAVASLAT:

- Mivel az útburkolat-bontási engedély elbírálásakor az önkormányzat másodszor vizsgálja a tervet, a 30 napos elbírálási idő a felére csökkenthető VAGY engedélyezés helyett bejelentés és hallgatás-beleegyezés szabály.
- A 34/2008. (VII. 15.) rendelet módosítása olyan módon, hogy a téli időszakban is legyen lehetőség a munkák elvégzésére, amennyiben ennek környezeti (időjárás) és technológiai feltételei (vízszintes fúrás, útfűtő sátor) adottak.

10. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy – a pénzügyminiszter, az innovációért és technológiáért felelős miniszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – tegyen javaslatot a közösségi közbeszerzési értékhatárt elérő, nem lakossági beruházások épületinformáció-modellt is magába foglaló előkészítése feltételeinek megteremtéséhez szükséges intézkedések részletes tartalmára és megvalósításuk ütemezésére;

Felelős:

- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- pénzügyminiszter
- innovációért és technológiáért felelős miniszter
- a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. március 31.

PROBLÉMA:

A 700 M forintot tervezett bekerülési költséget meghaladó állami magasépítési beruházások tervezési minősége nem mindig megfelelő. Az épületek hatékony üzemeltetéséhez kapcsolódó információs és adatháttér nem áll rendelkezésre.

JAVASLAT:

Building Information Modelling (BIM), azaz épületinformáció-modell kötelezővé tétele az állami magasépítési nagyberuházások tekintetében 2023. január 1-től. Útvonalterv kialakítása.

11. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy – a pénzügyminiszter, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – tegyen javaslatot az építőipari szabványok, műszaki irányelvek és előírások felülvizsgálatára, magyar nyelven történő, egyszerű, korszerű, széles körű és kedvezményes hozzáféréseinek megvalósításához szükséges intézkedések részletes tartalmára és megvalósításuk ütemezésére;

Felelős:

- innovációért és technológiáért felelős miniszter
- pénzügyminiszter
- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. február 15.

PROBLÉMA:

Jelenleg az építőipari szabványok 60%-a nem érhető el magyar nyelven. A Magyar Szabványügyi Testület (MSZT) köztestületként a nemzeti szabványosítással összefüggő közfeladatokat kizárólagos jogkörrel látja el. A szabványok digitális hozzáférése, nemzetközi összevetésben, elavult.

JAVASLAT:

Az MSZT számára további kormányzati forrás biztosítása a program kiterjesztéséhez, az online szabványkönyvtár német és lengyel mintára történő korszerűsítéséhez, a nemzeti nyelven nem elérhető szabványok szélesebb körének fordításához és a több, mint 3200 szabvány szakértők bevonásával történő korszerűsítésének felgyorsításához.

12. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy – a pénzügyminiszter, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – tegyen javaslatot egyes középületek egyszerűbb speciális létesítménybiztonsági értékelésére és kapcsolódó információkezelésére – különös tekintettel a középületek pandémiás felkészültségére és a felvonók, mozgólépcsők ellenőrzéséhez szükséges intézkedések részletes tartalmára és megvalósításuk ütemezésére;

Felelős:

- innovációért és technológiáért felelős miniszter
- pénzügyminiszter
- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. február 15.

PROBLÉMA:

Közhasználatú tereink egészségbiztonsági minősítése és az azokban történő esetleges beavatkozásokhoz szükséges döntéselőkészítés az elmúlt időszak történései nyomán kritikus kérdéssé váltak. Az emberek idejük körülbelül 90%-át zárt térben – otthonok mellett közhasználatú építményben – töltik. Ez idő alatt a beltéri levegőben jelen lévő légszennyező anyagok, baktériumok és vírusok belélegzése akár társadalmi méretű problémát is jelenthet.

JAVASLAT:

Egy független és objektív (tanúsítható) módszertan kialakítását, amely lényeges szempontként, témakörönként lehetővé teszi az építmények felmérését, osztályba sorolását, azok „teljesítményének” (building performance) rendszeres mérését és ellenőrzését – egészségbiztonsági üzemeltetési szempontból.

13. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy – a pénzügyminiszter, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – tegyen javaslatot a nem lakossági beruházások esetében a villamosenergia-hálózati csatlakozási igény bejelentésére szolgáló internetes formanyomtatvány használatának bevezetéséhez szükséges intézkedések részletes tartalmára és megvalósításuk ütemezésére;

Felelős:

- innovációért és technológiáért felelős miniszter
- pénzügyminiszter
- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. február 15.

PROBLÉMA:

Magyarországon az áramigény bejelentés elbírálásának folyamata – részben a digitális megoldások hiánya miatt – akár 25 napot is igénybe vehet. Ez 9 nappal több, mint az EU átlag, és 4 nappal több, mint a V4 átlag.

JAVASLAT:

Internetes formanyomtatvány használata áramigény bejelentésére ipari építések esetében is

- Nagyságrendileg 30% körül van azon bejelentések száma amit szakember nyújt be, a hiánypótlási felszólítások száma pedig kevesebb mint 5%. A hibás bejelentések száma tehát elenyésző.
- A személyes bejelentések aránya csökkenő trendet mutat (kevesebb mint 30%), már most sem ez a preferált gyakorlat a fogyasztók részéről.

14. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy – a pénzügyminiszter, az innovációért és technológiáért felelős miniszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – készítse kormány-előterjesztést a nem lakossági beruházások előzetes tervellenőrzésének, kockázat- és minőségértékelésének megvalósítására azzal a céllal, hogy a beruházások jobban tervezettek, hatékonyabbak legyenek, és kevesebb hatósági közreműködést igényeljenek a későbbi fázisokban;

Felelős:

Miniszterelnökséget vezető miniszter
pénzügyminiszter
innovációért és technológiáért felelős miniszter
a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. február 15.

PROBLÉMA:

Az uniós értékhatárt elérő közberuházások előkészítettsége sok esetben nem megfelelő, magas költségnövekedés, minőségi problémák és a megvalósítási idő kitolódásának kockázata.

JAVASLAT:

A kötelező, független terv- és folyamatellenőrzés bevezetése a közberuházások előkészítési szakaszában.

15. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy – a pénzügyminiszter, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, valamint a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával – vizsgálja meg az intézkedési tervben javasolt intézkedések bevezetésének lehetőségét, és készítsen kormány-előterjesztést a nem lakossági beruházások esetében a közművekre történő csatlakozás és a közműkiváltás észszerűsítésére – beleértve a szolgáltatói kötelezettségi rendszer bevezetését – , illetve a villamosenergia-hálózatra történő csatlakozás esetén a mérőhely kialakítására vonatkozó terv benyújtása és a csatlakozási igény bejelentésének párhuzamos megvalósíthatóságához szükséges intézkedések részletes tartalmára és ütemezésére;

Felelős:

- innovációért és technológiáért felelős miniszter
- pénzügyminiszter
- Miniszterelnökséget vezető miniszter
- a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2021. február 15.

PROBLÉMA:

Egyes tagállamokban (Pl. Németországban) ún. szolgáltatói kötelezettségi rendszer működik, azaz a közműszolgáltató kötelezett a beruházásokhoz kapcsolódó közmű- kiváltásra előzetes bejelentés alapján. Erre vonatkozóan az építési hatóság által ellenőrzött határidő kerül meghatározásra.

JAVASLAT:

Közmű-kiváltási eljárás hatékonysága érdekében szolgáltatói kötelezettségi rendszer feltételeinek megteremtése.

Mérőhely kialakítására vonatkozó terv benyújtása az áramigény leadásával párhuzamosan. (7. határozati pontban foglaltak szerint.)

16. felhívja az érintett minisztereket, hogy az építési engedély hatályának felülvizsgálatához kapcsolódóan vizsgálják felül

a) az általuk felügyelt hatóságok szempontjából releváns beruházásokkal összefüggésben kiadott bármilyen hatósági engedély hatályát a beruházások megvalósításának időtartama tükrében, és készítsenek előterjesztést a beruházás megvalósításának időtartamához igazodó hatósági eljárásokkal kapcsolatban,

b) amennyiben az általuk felügyelt építésügyi hatóságok eljárásában van az engedély hatályának meghosszabbítása iránti eljárás, nem indokolt-e megszüntetni, és helyette az engedély hatályára hosszabb időtartamot előírni, és szükség szerint készítsenek előterjesztést azok módosítására.

Felelős: érintett miniszterek

Határidő: 2021. március 31.

PROBLÉMA:

- a pandémiás helyzetre tekintettel bizonyos lejáró építési engedélyek hosszabbítása jelenleg nincs megoldva
- fennmaradási engedélyek időkorlátja
- hatósági engedélyek, nyilatkozatok érvényességének időkorlátja (különös tekintettel a hosszabb megvalósítási idejű beruházásokra)

JAVASLAT:

Az engedélyek hosszabbítása a pandémiás helyzetre tekintettel.

Egyéb felhasznált forrás

ⁱ [Helyzetkép az építőiparról 2019, KSH, 2020. május.](http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jelepit/2019/index.html)

<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jelepit/2019/index.html>

ⁱⁱ https://ec.europa.eu/growth/sectors/construction/observatory_en, Country Fact Sheet Hungary, 2020. 12. 31